

**SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE**

ZA 2018 ROK

Gdynia, dnia 29 kwietnia 2019 roku

SPIS TREŚCI

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera:

I.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	3
II.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
III.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	5
IV.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	6
V.	INFORMACJA DODATKOWA	7
5.1.	INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ BEST S.A. I PODMIOTACH PODLEGAJĄCYCH KONSOLIDACJI	7
5.2.	WŁADZE PODMIOTÓW Z GRUPY BEST PODLEGAJĄCYCH KONSOLIDACJI	9
5.3.	PODSTAWY SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ORAZ OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z MSSF	10
5.4.	WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH ZDARZEŃ DOTYCZĄCYCH GRUPY MAJĄCYCH MIEJSCE W 2018 ROKU	14
5.5.	PODZIAŁ AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ NA KRÓTKOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE ...	14
5.6.	INWESTYCJE BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE W WIERZYTELNOŚCI	15
5.6.1.	Wierzytelności nabyte	16
5.6.2.	Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych i połączenia jednostek	18
5.6.3.	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	20
5.7.	POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	23
5.8.	NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	24
5.9.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW, POŻYCZEK, OBLIGACJI, LEASINGU	26
5.9.1.	Uzgodnienie stanu zadłużenia	26
5.9.2.	Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	27
5.9.3.	Zobowiązania z tytułu pożyczek	29
5.9.4.	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych	30
5.10.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE	31
5.11.	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	31
5.12.	UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO	32
5.13.	KAPITAŁ WŁASNY I ZARZĄDZANIE JEGO WIELKOŚCIĄ	33
5.13.1.	Składniki kapitału akcyjnego i Akcjonariat BEST	34
5.13.2.	Zarządzanie kapitałem	35
5.14.	PROGRAMY MOTYWACYJNE	35
5.15.	OPODATKOWANIE	37
5.15.1.	Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego	37
5.15.2.	Podatek dochodowy	40
5.16.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE I WARTOŚCI NIEMATERIALNE	41
5.16.1.	Rzeczowe aktywa trwałe	42
5.16.2.	Wartości niematerialne	44
5.17.	NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	47
5.17.1.	Przychody z działalności operacyjnej	47
5.17.2.	Koszty działalności operacyjnej	49
5.17.3.	Koszty finansowe	50
5.17.4.	Zysk przypadający na jedną akcję	50
5.18.	NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	50
5.18.1.	Zmiana stanu należności	51
5.18.2.	Zmiana stanu zobowiązań	51
5.18.3.	Zmiana stanu inwestycji w wierzytelności	51
5.18.4.	Pozostałe pozycje netto	52
5.18.5.	Splata pożyczek i kredytów bankowych	52
5.18.6.	Zapłacone prowizje i odsetki od zobowiązań finansowych	52
5.19.	SEGMENTY OPERACYJNE	53
5.20.	INSTRUMENTY FINANSOWE	53
5.20.1.	Instrumenty finansowe według kategorii (wartości bilansowe)	55
5.20.2.	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych	56
5.20.3.	Wartość godziwa instrumentów finansowych	56
5.20.4.	Porównanie wartości godziwej i wartości bilansowej instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej	57
5.21.	ANALIZA RYZYKA FINANSOWEGO	58
5.21.1.	Ryzyko rynkowe	58
5.21.2.	Ryzyko płynności	60
5.21.3.	Ryzyko kredytowe	61
5.22.	TRANSAKCJE MIĘDZY PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	62
5.22.1.	Informacje o wynagrodzeniach członków Zarządów i Rad Nadzorczych spółek z Grupy	62
5.22.2.	Informacje o wartości niespłaconych zaliczek, kredytów, pożyczek, gwarancji, poręczeń udzielonych osobom zarządzającym i nadzorującym oraz zawartych z nimi umowach	63
5.22.3.	Informacje o transakcjach z pozostałymi podmiotami powiązanyymi	63
5.23.	WYNAGRODZENIE PODMIOTU UPRAWNIENEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH ..	64
5.24.	INFORMACJE DOTYCZĄCE WYPŁACONEJ (LUB ZADEKLAROWANEJ) DYWIDENDY	64
5.25.	ISTOTNE ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM .	64

I. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

sporządzone na dzień 31 grudnia 2018 roku

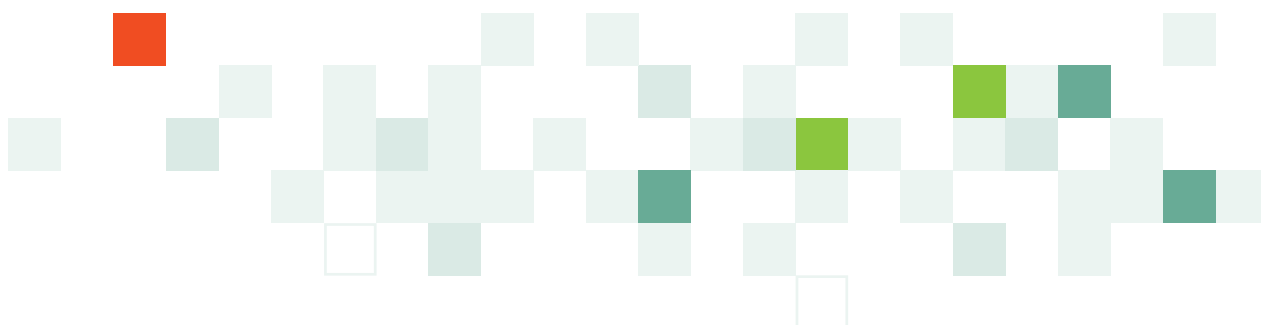
(w tys. zł)

Aktywa	Nota	31.12.2018	01.01.2018 – kor. MSSF	31.12.2017
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		71.976	91.208	91.208
Należności z tytułu dostaw i usług		169	619	619
Należności z tytułu podatku dochodowego		0	11	11
Pozostałe należności	5.7	8.810	27.359	27.359
Wierzytelności nabyte	5.6.1	1.036.033	859.614	866.453
Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych	5.6.2	0	100.981	100.981
Nieruchomości inwestycyjne	5.8	18.832	14.260	14.260
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	5.6.3	111.157	109.007	109.007
Rzeczowe aktywa trwałe	5.16.1	13.237	12.187	12.187
Wartości niematerialne	5.16.2	20.056	20.703	20.703
Wartość firmy		12	16	16
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	5.15.1	0	4	4
Pozostałe aktywa		3.066	3.110	3.110
Suma aktywów		1.283.348	1.239.079	1.245.918

Pasywa	Nota	31.12.2018	01.01.2018 – kor. MSSF	31.12.2017
Zobowiązania:		745.983	816.145	816.145
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych		7.212	5.166	5.166
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		7	0	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	5.10	31.386	47.850	47.850
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji i leasingu	5.9	703.638	760.015	760.015
Rezerwy na świadczenia pracownicze		356	323	323
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	5.15.1	3.384	2.791	2.791
Kapitał własny przypisany Akcjonariuszom BEST:		450.558	422.680	429.519
Kapitał akcyjny	5.13.1	23.127	23.127	23.127
Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej		58.925	58.925	58.925
Pozostałe kapitały rezerwowe		(3.689)	1.939	1.939
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(189)	(11)	(11)
Zyski zatrzymane		372.384	338.700	345.539
Kapitał własny przypisany udziałom niesprawującym kontroli		86.807	254	254
Kapitał własny razem	5.13	537.365	422.934	429.773
Suma pasywów		1.283.348	1.239.079	1.245.918

II. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku (wariant porównawczy) (w tys. zł)

	Nota	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Przychody z działalności operacyjnej, w tym:	5.17.1	190.150	198.573
przychody odsetkowe od wierzytelności obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej		224.273	–
Koszty działalności operacyjnej:	5.17.2	115.091	107.217
Wynagrodzenia i świadczenia na rzecz pracowników	5.17.2	45.988	41.965
Amortyzacja		5.853	5.239
Usługi obce		31.300	23.897
Podatki i opłaty		29.724	33.209
Pozostałe koszty operacyjne		2.226	2.907
Zysk na działalności operacyjnej		75.059	91.356
Przychody finansowe		2.075	676
Koszty finansowe	5.17.3	41.502	35.972
Zysk przed opodatkowaniem		35.632	56.060
Podatek dochodowy	5.15.2	690	1.008
Zysk netto, z tego przypisy:		34.942	55.052
Akcjonariuszom BEST		32.072	54.552
Udziałom niesprawnym kontroli		2.870	500
Pozostałe całkowite dochody netto:		(5.624)	(2.658)
Udział w innych całkowitych dochodach jednostek stowarzyszonych, który może być przeniesiony do wyniku		(5.428)	(2.631)
Pozostałe składniki całkowitych dochodów netto		(196)	(27)
Całkowite dochody netto, z tego przypisane:		29.318	52.394
Akcjonariuszom BEST		26.444	51.897
Udziałom niesprawnym kontroli		2.874	497
Zysk na jedną akcję z działalności kontynuowanej:			
Zwykły	5.17.4	1,39	2,41
Rozwodniony	5.17.4	1,38	2,40

III. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku (w tys. zł)

	Nota	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk przed opodatkowaniem		35.632	56.060
Korekty o pozycje:		52.901	(221.874)
Amortyzacja		5.853	5.239
Zyski /straty z tytułu różnic kursowych		(1.456)	406
Odsetki i udziały w zyskach		41.479	35.638
Wynik na działalności inwestycyjnej		18	58
Zmiana stanu należności	5.18.1	20.261	(18.344)
Zmiana stanu zobowiązań	5.18.2	(30.084)	10.279
Zmiana stanu rezerw, zapasów oraz pozostałych aktywów i pasywów		(245)	(1.004)
Zmiana stanu inwestycji w wierzytelności	5.18.3	11.093	(248.885)
Pozostałe pozycje netto	5.18.4	6.063	(5.160)
Zapłacony podatek dochodowy		(81)	(101)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		88.533	(165.814)
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Nabycie wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych		(5.434)	(4.150)
Wpływy na poczet sprzedaży nieruchomości		8.500	0
Pozostałe pozycje netto		9	123
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		3.075	(4.027)
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Wpływy z emisji dłużnych papierów wartościowych		30.024	237.462
Wpływy netto z tytułu emisji akcji		0	19.096
Wpływy z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów bankowych		88.861	46.982
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(121.770)	(10.000)
Splata pożyczek i kredytów bankowych	5.18.5	(54.984)	(17.101)
Zapłacone prowizje i odsetki od zobowiązań finansowych	5.18.6	(41.675)	(36.847)
Płatności z tytułu leasingu		(264)	(267)
Wypłaty na rzecz udziałów niesprawujących kontroli		(11.503)	(489)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(111.311)	238.836
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO		(19.703)	68.995
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		471	168
Środki pieniężne na początek okresu		91.208	22.045
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU		71.976	91.208

IV. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku

(w tys. zł)

	Kapitał akcyjny	Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostałe kapitały rezerwowe	Różnice kursowe z przelicz. jedn. zagranicznych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny przypisany akcjonariuszom BEST	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
Kapitał własny na dzień 01.01.2018	23.127	58.925	1.939	(11)	345.539	429.519	254	429.773
Korekta w związku z przejściem na MSSF 9	–	–	–	–	(6.839)	(6.839)	–	(6.839)
Kapitał własny na dzień 01.01.2018 – po kor. MSSF 9	23.127	58.925	1.939	(11)	338.700	422.680	254	422.934
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy:	–	–	(5.450)	(178)	32.072	26.444	2.874	29.318
Wynik finansowy bieżącego okresu	–	–	–	–	32.072	32.072	2.870	34.942
Pozostałe całkowite dochody netto	–	–	(5.450)	(178)	–	(5.628)	4	(5.624)
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli:	–	–	–	–	–	–	(10.937)	(10.937)
Dywidendy i udziały w zyskach wypłacone właścicielom	–	–	–	–	–	–	(511)	(511)
Umorzenia certyfikatów inwestycyjnych	–	–	–	–	–	–	(10.426)	(10.426)
Wycena programów motywacyjnych	–	–	(178)	–	–	(178)	–	(178)
Objęcie kontroli nad BEST III NSFIZ	–	–	–	–	–	–	94.616	94.616
Udział w zmianie poz. kapitałów jedn. stowarzyszonej	–	–	–	–	1.612	1.612	–	1.612
Kapitał własny na dzień 31.12.2018	23.127	58.925	(3.689)	(189)	372.384	450.558	86.807	537.365
Kapitał własny na dzień 01.01.2017	22.328	40.628	2.275	0	290.896	356.127	100	356.227
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy:	0	0	(2.644)	(11)	54.552	51.897	497	52.394
Wynik finansowy bieżącego okresu	–	–	–	–	54.552	54.552	500	55.052
Pozostałe całkowite dochody netto	–	–	(2.644)	(11)	–	(2.655)	(3)	(2.658)
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli:	799	18.297	–	–	–	19.096	(489)	18.607
Emisja akcji zwykłych	799	18.297	–	–	–	19.096	–	19.096
Dywidendy i udziały w zyskach wypłacone właścicielom	–	–	–	–	–	–	(489)	(489)
Wycena programów motywacyjnych	–	–	1.977	–	–	1.977	–	1.977
Dopłaty od udziałowców niekontrolujących	–	–	–	–	–	–	146	146
Udział w zmianie poz. kapitałów jedn. stowarzyszonej	–	–	331	–	91	422	–	422
Kapitał własny na dzień 31.12.2017	23.127	58.925	1.939	(11)	345.539	429.519	254	429.773

V. INFORMACJA DODATKOWA do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2018 rok

5.1. INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ BEST S.A. I PODMIOTACH PODLEGAJĄCYCH KONSOLIDACJI

Grupę kapitałową BEST S.A. („Grupa”) tworzy jednostka dominująca BEST S.A. („BEST”, „Emitent”) oraz jednostki zależne. Głównym przedmiotem naszej działalności jest inwestowanie w portfele wierzycielności i zarządzanie wierzycielnościami. Jesteśmy jednym z liderów tej branży na rynku krajowym, a od 2017 roku działamy również na rynku włoskim.

Dane jednostki dominującej:

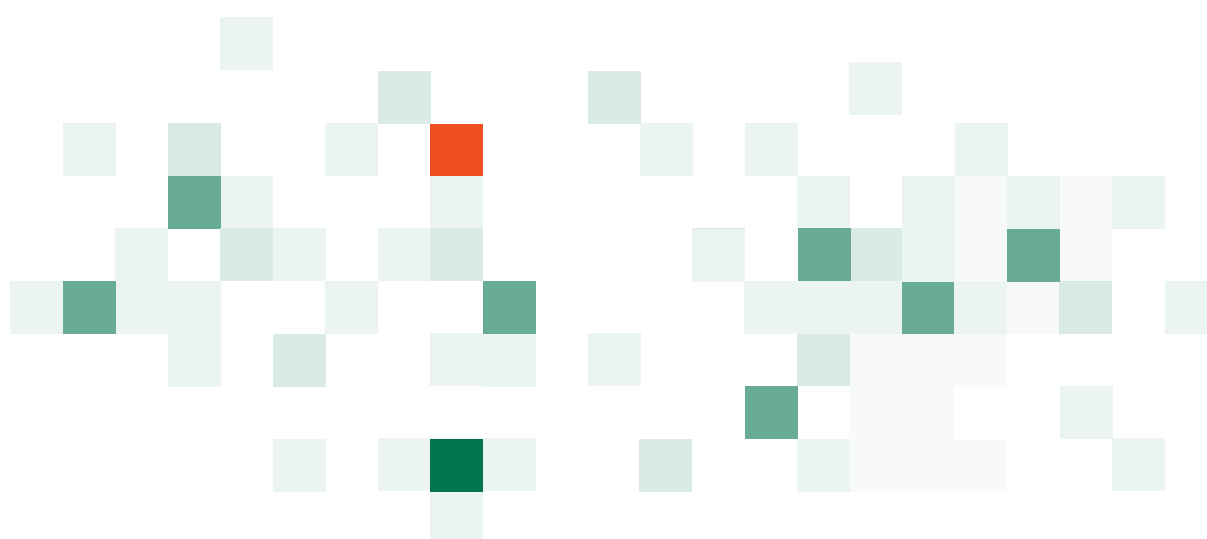
Nazwa: BEST Spółka Akcyjna
Siedziba: ul. Łużycka 8A, 81–537 Gdynia
NIP: 585–00–11–412
Nr KRS: 0000017158

W 2018 roku miały miejsce następujące zmiany w strukturze Grupy:

- BEST objął kontrolę nad BEST III NSFIZ
→ | [Więcej na ten temat w nocie 5.6.2](#)
- FIZAN objął kolejne emisje certyfikatów inwestycyjnych serii D, E, F i G BEST IV NSFIZ o łącznej wartości 55 mln zł. BEST IV NSFIZ wykupił i dokonał umorzenia części certyfikatów serii F o wartości w cenie nabycia 1,75 mln zł. W związku z powyższym udział bezpośredni FIZAN w tym funduszu wzrósł z 73,02% na koniec 2017 roku do 83,44% na dzień 31 grudnia 2018 roku. Pozostałe prawa głosu w tym funduszu posiadamy pośrednio poprzez Towarzystwo.

- BEST (spółka przejmująca) podjął uchwałę o zamiarze połączenia ze spółką zależną BEST Nieruchomości (spółka przejmowana) poprzez przejęcie całego majątku BEST Nieruchomości. W dniu 31 lipca 2018 roku połączenie zostało zarejestrowane w KRS.
- FIZAN wykupił i dokonał umorzenia certyfikatów inwestycyjnych serii B, F, G, H, I, J, K, L, M, N i O objętych przez BEST za łączną kwotę w cenie nabycia 259 mln zł. Z drugiej strony BEST objął nowe serie certyfikatów FIZANA serii P i Q za kwotę 24 mln zł. W efekcie powyższych transakcji udział bezpośredni BEST w tym funduszu spadł z 99,70% na koniec 2017 roku do 99,54 % na dzień 31 grudnia 2018 roku. Pozostałe prawa głosu w tym funduszu posiadamy pośrednio poprzez Towarzystwo.
- BEST utworzył spółkę w 100% zależną pod firmą BEST Italia s.r.l. z siedzibą w Mediolanie, we Włoszech. Kapitał założycielski tej spółki wynosi 200 tys. EUR i został w całości opłacony gotówką.

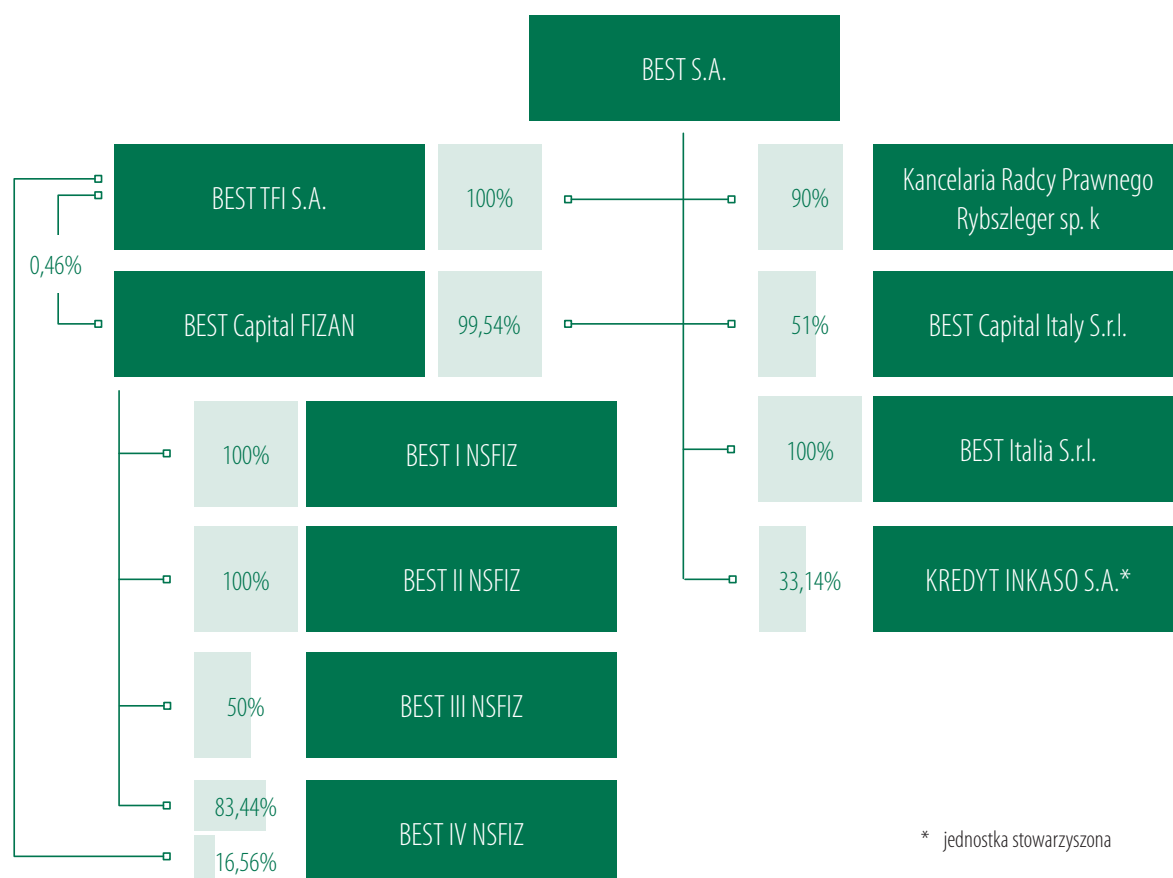
Dodatkowo w 2018 roku zmienił się nasz procentowy udział w jednostce stowarzyszonej. W dniu 31 stycznia 2018 roku zostały zarejestrowane zmiany w statucie Kredyt Inkaso S.A, w szczególności jej kapitał zakładowy został obniżony z kwoty 12.936.509 zł do kwoty 12.897.364 zł. W związku z powyższym nasz procentowy udział w tym podmiocie wzrósł z 33,04% na koniec 2017 roku do 33,14 % na dzień rejestracji powyższych zmian w KRS.

Wobec powyższych zmian na dzień 31 grudnia 2018 roku zaangażowanie kapitałowe BEST w jednostki zależne konsolidowane metodą pełną oraz w jednostkę stowarzyszoną konsolidowaną metodą praw własności było następujące:

Nazwa	Charakter zależności	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności
BEST TFI S.A. („Towarzystwo”)	zależny	Gdynia, Polska	tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi (Towarzystwo zarządza obecnie BEST I NSFIZ, BEST II NSFIZ, BEST III NSFIZ, BEST IV NSFIZ oraz FIZAN)
BEST Capital FIZAN („FIZAN”)	zależny	Gdynia, Polska	lokowanie środków pieniężnych w określone w statucie papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego oraz inne prawa majątkowe
BEST I NSFIZ	zależny	Gdynia, Polska	lokowanie środków pieniężnych w pakiety sekuryzowanych wierzytelności
BEST II NSFIZ	zależny	Gdynia, Polska	lokowanie środków pieniężnych w pakiety sekuryzowanych wierzytelności
BEST III NSFIZ	zależny	Gdynia, Polska	lokowanie środków pieniężnych w pakiety sekuryzowanych wierzytelności
BEST IV NSFIZ	zależny	Gdynia, Polska	lokowanie środków pieniężnych w pakiety sekuryzowanych wierzytelności
BEST Capital Italy S.r.l. („BEST Capital Italy”)	zależny	Mediolan, Włochy	inwestowanie w wierzytelności
BEST Italia S.r.l. („BEST Italia”)	zależny	Mediolan, Włochy	działalność windykacyjna
Kancelaria Radcy Prawnego Rybszleger sp. k. („Kancelaria”)	zależny	Gdynia, Polska	usługi prawne
Kredyt Inkaso S.A. („Kredyt Inkaso”)	stowarzyszony	Warszawa, Polska	pozostała finansowa działalność usługowa

Poniżej prezentujemy strukturę kapitałową naszej Grupy oraz udział w jednostce stowarzyszonej na dzień 31 grudnia 2018 roku.

* jednostka stowarzyszona

5.2. WŁADZE PODMIOTÓW Z GRUPY BEST PODLEGAJĄCYCH KONSOLIDACJI

BEST S.A.

Z dniem 1 października 2018 roku z członkostwa w Zarządzie BEST zrezygnowała Barbara Rudziks. Wobec powyższego na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, skład Zarządu BEST jest następujący:

Krzysztof Borusowski	Prezes Zarządu
Marek Kucner	Wiceprezes Zarządu
Jacek Zawadzki	Członek Zarządu

W dniu 28 czerwca 2018 roku ZWZ BEST powiększyło skład Rady Nadzorczej z pięciu do sześciu osób i powołało na członka Rady Nadzorczej Pana Wacława Nitkę. Wobec powyższego na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Rady Nadzorczej BEST jest następujący:

Andrzej Klesyk	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Leszek Pawłowicz	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Dariusz Filar	Członek Rady Nadzorczej
Mirosław Gronicki	Członek Rady Nadzorczej
Karol Żbikowski	Członek Rady Nadzorczej
Wacław Nitka	Członek Rady Nadzorczej

BEST TFI S.A. i fundusze inwestycyjne

W 2018 roku skład Zarządu BEST TFI S.A. nie uległ zmianie i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania jest następujący:

Piotr Urbańczyk	Prezes Zarządu
Jarosław Galiński	Członek Zarządu
Jarosław Zachmielewski	Członek Zarządu

W 2018 roku nie zaszły żadne zmiany dotyczące podmiotu zarządzającego naszymi funduszami. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Towarzystwo zarządza wszystkimi funduszami inwestycyjnymi z Grupy BEST (BEST I NSFIZ, BEST II NSFIZ, BEST III NSFIZ, BEST IV NSFIZ i BEST Capital FIZAN).

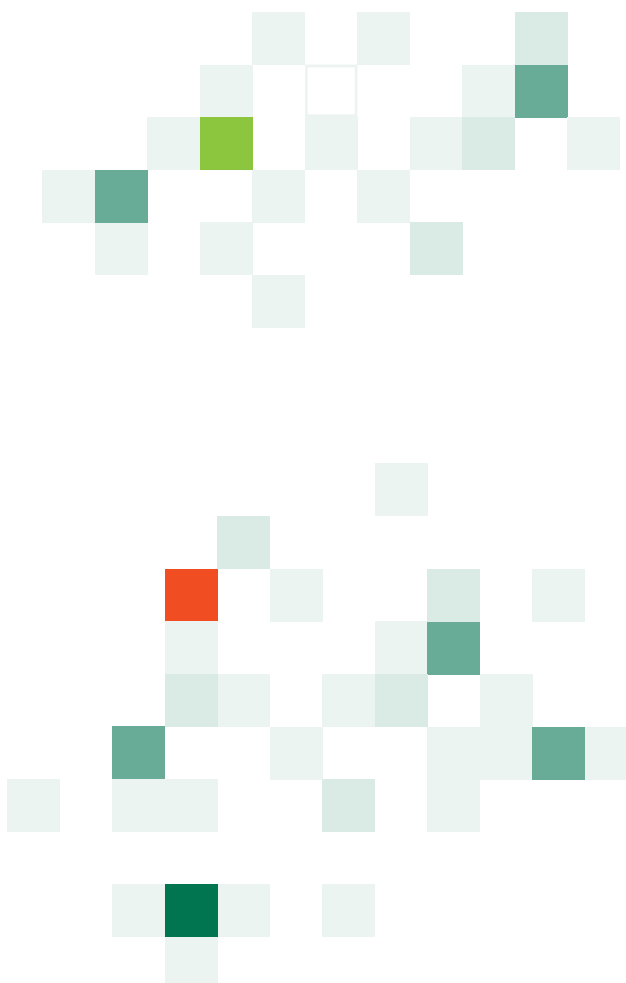
W 2018 roku skład Rady Nadzorczej Towarzystwa nie uległ zmianie. Po dniu bilansowym, 21 stycznia 2019 roku z funkcji Członka Rady Nadzorczej zrezygnował Pan Krzysztof Stupnicki. Jednocześnie, w tym samym dniu, do pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej powołany został Pan Christian Senye. Wobec powyższego na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Rady Nadzorczej Towarzystwa jest następujący:

Witold Orłowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Mirosława Szakun	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Christian Senye	Członek Rady Nadzorczej

Pozostałe podmioty

W marcu 2019 roku na stanowiska dyrektorów BEST Capital Italy powołane zostały nowe osoby, w zamian za dotychczas sprawującego tę funkcję p. Marco Grimaldi. Skład organów zarządzających pozostałych podmiotów w Grupie nie uległ zmianie. Wobec powyższego na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania członkami organów zarządzających pozostałych spółek z Grupy są odpowiednio:

Kancelaria	mec. Urszula Rybszleger – Komplementariusz
BEST Capital Italy	Lucio Ranaudo – Dyrektor Andrea Vitelli – Dyrektor
BEST Italia	Lucio Ranaudo – Prezes Zarządu Andrea Vitelli – Członek Zarządu Mariusz Kloska – Członek Zarządu

5.3. PODSTAWY SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ORAZ OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z MSSF

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską „MSSF”. Obejmuje ono okres

12 miesięcy od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku oraz dane za porównywalny okres sprawozdawczy. Obejmuje sprawozdania następujących podmiotów (konsolidowane metodą pełną):

Nazwa podmiotu	Zasady sporządzania sprawozdań jednostkowych	Zasady sporządzania sprawozdań do konsolidacji
BEST, Towarzystwo	zgodnie z MSSF	bez przekształcania danych
Kancelaria	zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości	dla potrzeb konsolidacji przekształcane zgodnie z MSSF
BEST I NSFIZ, BEST II NSFIZ, BEST IV NSFIZ, BEST Capital FIZAN	zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz rozporządzeniem MF z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych	dla potrzeb konsolidacji przekształcane zgodnie z MSSF
BEST III NSFIZ	zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz rozporządzeniem MF z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych	dla potrzeb konsolidacji przekształcane zgodnie z MSSF (począwszy od objęcia kontroli nad tym podmiotem w 2018 roku)
BEST Capital Italy, BEST Italia	zgodnie z prawem włoskim	dla potrzeb konsolidacji przekształcane zgodnie z MSSF i przeliczane z EUR na walutę prezentacji Grupy w następujący sposób: <ul style="list-style-type: none"> ▪ pozycje aktywów i zobowiązań – po średnim kursie NBP na dzień bilansowy; ▪ pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów i sprawozdania z przepływów pieniężnych – po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu sprawozdawczego; różnice z przeliczenia sprawozdań jednostek zagranicznych ujmuje się w pozostałych składnikach całkowitych dochodów, które mogą być w przyszłości przeniesione do wyniku.

W niniejszym sprawozdaniu metodą praw własności wyceniliśmy następujące inwestycje:

- w jednostkę stowarzyszoną Kredyt Inkaso,
- w BEST III NSFIZ (do dnia objęcia tego funduszu konsolidacją pełną). → | [Więcej na ten temat w nocie 5.6.2](#)

Zmiany MSSF obowiązujące Grupę

Następujące zmiany do MSSF są obowiązujące od 1 stycznia 2018 roku:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe”,
- MSS 15 „Przychody z umów z klientami”,
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji,
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe”,
- Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”,
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych,
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe”,

- Zmiany do MSSF 1 i MSR 28 w wyniku „Poprawki do MSSF (cykl 2014–2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa.

Przy sporządzeniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zastosowaliśmy te same zasady rachunkowości, co w ostatnim rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2017 rok, za wyjątkiem zmiany dotyczącej wyceny wierzytelności opisanej poniżej oraz klasyfikacji aktywów finansowych.

Istotny wpływ na politykę rachunkowości Grupy miało przyjęcie do stosowania MSSF 9. Poniżej zaprezentowaliśmy wpływ tego MSSF na nasze sprawozdanie, począwszy od 1 stycznia 2018 roku.

Wpływ standardu MSSF 9 na sprawozdanie Grupy:

Opis głównych zmian w standardzie	Wpływ na nasze sprawozdanie finansowe
<p>Standard wprowadził nową klasyfikację aktywów finansowych uzależnioną od modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych. Zgodnie ze standardem aktywa finansowe klasyfikowane są do jednej z trzech grup: wycenianych w wartości godziwej z ujmowaniem wyceny w wyniku, wycenianych w wartości godziwej z ujmowaniem wyceny w pozostałych całkowitych dochodach oraz wycenianych według zamortyzowanego kosztu. MSSF 9 wprowadził nowe podejście do szacowania strat w odniesieniu do aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu. Podejście to bazuje na wyznaczaniu strat oczekiwanych w odróżnieniu do modelu wynikającego z MSR 39, który bazował na koncepcji strat poniesionych.</p>	<p>Do 31 grudnia 2017 roku, zgodnie z MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nabyte pakiety wierzytelności klasyfikowaliśmy do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (wyznaczone przy początkowym ujęciu do tej kategorii). W związku z wejściem w życie nowego standardu przeanalizowaliśmy skutki jego wejścia w życie w trzech obszarach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Klasyfikacja i wycena Model biznesowy związany z realizacją wierzytelności zakłada uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych ze spłat. W związku z powyższym przeklasyfikowaliśmy wierzytelności, począwszy od 1 stycznia 2018 roku, do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. 2) Utrata wartości Pakiety wierzytelności są nabywane z istotną utratą wartości, która jest ujęta już w cenie nabycia. Wyceny pakietów wierzytelności, zarówno przy historycznej wycenie modelem wartości godziwej, jak i w nowym modelu wyceny w zamortyzowanym koszcie, zawierają korektę z tytułu wpływu oczekiwanych w przyszłości strat kredytowych. 3) Rachunkowość zabezpieczeń Dotychczas nie stosowaliśmy rachunkowości zabezpieczeń, więc zmiany MSSF 9 dotyczące rachunkowości zabezpieczeń nie mają zastosowania do naszych sprawozdań. <p>Standard przyjęliśmy do stosowania retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym w dniu 1 stycznia 2018 roku, bez korygowania danych porównawczych za 2017 rok. Wpływ zmiany zasad wyceny na wartość wierzytelności i zysków zatrzymanych został ujęty w bilansie otwarcia na dzień 1 stycznia 2018 roku. Nie zidentyfikowaliśmy innych pozycji, których wycena uległa zmianie na skutek wprowadzenia MSSF 9. Pozostałe instrumenty finansowe klasyfikowane w 2017 roku do „pożyczek i należności” (wyceniane zgodnie z MSR 39 w zamortyzowanym koszcie) zostały przeklasyfikowane do „aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie”, bez wpływu na stosowany model wyceny.</p>

Poniżej prezentujemy wpływ wejścia w życie MSSF 9 na bilans otwarcia 2018 roku:

	31.12.2017	Wpływ MSSF 9	01.01.2018
AKTYWA			
Wierzytelności nabyte	866.453	(6.839)	859.614
Suma aktywów	1.245.918	(6.839)	1.239.079
PASYWA			
Kapitał własny przypisany Akcjonariuszom BEST:	429.519	(6.839)	422.680
Zyski zatrzymane	345.539	(6.839)	338.700
Kapitał własny razem	429.773	(6.839)	422.934
Suma pasywów	1.245.918	(6.839)	1.239.079

Na moment przejścia na MSSF 9 wyznaczyliśmy dla wszystkich pakietów wierzytelności efektywne stopy procentowe skorygowane o ryzyko kredytowe (od 9% do 170%).

Pozostałe zmiany do MSSF obowiązujące od 1 stycznia 2018 roku nie miały istotnego wpływu na nasze sprawozdania finansowe.

Zmiany MSSF wydane i zatwierdzone do stosowania w UE

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu nie zdecydowaliśmy o wcześniejszym zastosowaniu zmian do MSSF przed datą ich wejścia w życie.

Poniżej prezentujemy zmiany do MSSF, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, ale jeszcze nie weszły w życie:

- MSSF 16 „Leasing” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” – Charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),

- Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczenia podatku dochodowego” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).

Wpływ na nasze przyszłe sprawozdania będzie mieć wejście w życie 1 stycznia 2019 roku MSSF 16 „Leasing”.

Szacowany wpływ MSSF 16 „Leasing” na przyszłe sprawozdania naszej Grupy:

Opis głównych zmian w standardzie	Wpływ na nasze sprawozdanie finansowe
<p>Standard wprowadza ujmowanie transakcji leasingu jako aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym znosi klasyfikację leasingu na operacyjny i finansowy i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę.</p> <p>Data wejścia w życie: 1 stycznia 2019 roku.</p>	<p>W prowadzonej działalności gospodarczej wynajmujemy lokale na podstawie umów najmu, które zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami są ujmowane jako leasing operacyjny. Zgodnie z MSSF 16 będziemy zobligowani do rozpoznania aktywów oraz zobowiązań z tytułu tego typu umów w sprawozdaniu finansowym. Zamierzamy zastosować standard retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym w dniu 1 stycznia 2019 roku. Zobowiązania z tytułu leasingu odnośnie umów najmu zamierzamy wycenić w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych zdyskontowanych poprzez zastosowanie krańcowej stopy procentowej w dniu zastosowania i w tej samej wartości zamierzamy ująć prawa do użytkowania, po skorygowaniu o wszelkie przedpłaty lub naliczone opłaty leasingowe odnoszące się do tego leasingu, ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania. Przybliżony szacunek, o ile zwiększą się nasze aktywa i zobowiązania na dzień 1 stycznia 2019 roku w związku z wejściem w życie MSSF 16 wynosi 11 mln zł. Wprowadzenie powyższej zmiany będzie miało wpływ na wartość zobowiązań finansowych i w związku z tym również na wartość wskaźników zadłużenia.</p>

Zmiany MSSF niezatwierdzone do stosowania w UE

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE następujące nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości:

- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do Założeń koncepcyjnych MSSF (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 lub po tej dacie).

Obecnie analizujemy wpływ powyższych zmian na nasze przyszłe sprawozdania finansowe.

Sporządzenie sprawozdania finansowego wymaga dokonania szacunków i osądów, które wpływają na wielkość prezentowanych w nim pozycji. Fakt ten powoduje, że rzeczywiste wyniki mogą się różnić od oszacowanych i zaprezentowanych w sprawozdaniu. Przyjęte istotne założenia przy dokonywaniu szacunków oraz osądy przedstawione zostały w odpowiednich notach dotyczących pozycji, co do których dokonano istotnych szacunków oraz osądów, jak poniżej:

Tytuł	Nota
Wierzytelności nabyte	5.6.1
Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych	5.6.2
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	5.6.3
Pozostałe należności	5.7
Programy motywacyjne	5.14
Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego	5.15.1
Rzeczowe aktywa trwałe	5.16.1
Wartości niematerialne	5.16.2

Przy prezentacji kwot w sprawozdaniu zastosowaliśmy zaokrąglenia do tysiąca złotych, chyba że wskazaliśmy inaczej.

W opinii Zarządu BEST nie istnieją czynniki mogące w sposób istotny zagrozić kontynuacji naszej działalności, wobec czego niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną poszczególnych jednostek Grupy jest waluta podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działają, czyli w szczególności waluta, w której dana jednostka generuje oraz wydatkuje środki pieniężne. Wobec powyższego walutą funkcjonalną poszczególnych jednostek jest:

- EUR – dla jednostek zależnych BEST Capital Italy i BEST Italia (działających we Włoszech),
- PLN – dla pozostałych jednostek z Grupy (działających w Polsce).

Walutą prezentacji Grupy jest złoty polski.

5.4. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH ZDARZEŃ DOTYCZĄCYCH GRUPY MAJĄCYCH MIEJSCE W 2018 ROKU

Jednym z najważniejszych zdarzeń rynkowych w 2018 roku, które wpłynęło na naszą Grupę, było ujawnienie kłopotów Getback S.A., które rozlały się na cały rynek kapitałowy.

Ze zdarzeń bezpośrednio wpływających na nasze bieżące sprawozdanie w szczególności należy zwrócić uwagę na:

- inwestycje oraz inne zmiany w wartości wierzycelności nabytych → | Więcej na ten temat w nocie 5.6.1
- zmiany prawa dotyczące wierzycelności → | Więcej na ten temat w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy kapitałowej i Spółki BEST S.A. w 2018 roku, w nocie 6, opis „ryzyka związane ze zmianami prawa oraz ich interpretacji”
- emisje i wykupy obligacji → | Więcej na ten temat w nocie 5.9.2
- rozszerzenie współpracy w zakresie kredytów bankowych → | Więcej na ten temat w nocie 5.9.4
- objęcie kontroli nad BEST III NSFIZ → | Więcej na ten temat w nocie 5.6.2

5.5. PODZIAŁ AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ NA KRÓTKOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE

(w tys. zł)

Według stanu na 31 grudnia 2018:	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Razem
AKTYWA			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	71.976	–	71.976
Należności z tytułu dostaw i usług	169	–	169
Pozostałe należności	8.720	90	8.810
Wierzycelności nabyte	253.414	782.619	1.036.033
Nieruchomości inwestycyjne	–	18.832	18.832
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	–	111.157	111.157
Rzeczowe aktywa trwałe	–	13.237	13.237
Wartości niematerialne	–	20.056	20.056
Wartość firmy	–	12	12
Pozostałe aktywa	2.164	902	3.066
Suma aktywów	336.443	946.905	1.283.348
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	7.212	–	7.212
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	7	–	7
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	22.886	8.500	31.386
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji i leasingu	119.635	584.003	703.638
Rezerwy na świadczenia pracownicze	9	347	356
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	–	3.384	3.384
Suma zobowiązań	149.749	596.234	745.983

Według stanu na 31 grudnia 2017:	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Razem
AKTYWA			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	91.208	–	91.208
Należności z tytułu dostaw i usług	619	–	619
Należności z tytułu podatku dochodowego	11	–	11
Pozostałe należności	27.288	71	27.359
Wierzytelności nabyte	160.168	706.285	866.453
Inwestycje w jednostkach spółk kontrolowanych	27.448	73.533	100.981
Nieruchomości inwestycyjne	–	14.260	14.260
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	–	109.007	109.007
Rzeczowe aktywa trwałe	–	12.187	12.187
Wartości niematerialne	–	20.703	20.703
Wartość firmy	–	16	16
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	–	4	4
Pozostałe aktywa	2.967	143	3.110
Suma aktywów	309.709	936.209	1.245.918
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	4.578	588	5.166
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	47.850	–	47.850
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji i leasingu	230.293	529.722	760.015
Rezerwy na świadczenia pracownicze	20	303	323
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	–	2.791	2.791
Suma zobowiązań	282.741	533.404	816.145

5.6. INWESTYCJE BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE W WIERZYTELNOŚCI (w tys. zł)

Głównym przedmiotem naszej działalności są inwestycje w wierzytelności, realizowane w następujący sposób:

1) **bezpośrednio** – poprzez nabywanie pakietów wierzytelności,

2) **pośrednio** – poprzez akwizycje innych podmiotów, których głównym przedmiotem działalności są inwestycje w wierzytelności.

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Inwestycje w wierzytelności:	1.147.190	1.076.441
Wierzytelności nabyte	1.036.033	866.453
Inwestycje w jednostkę spółk kontrolowaną – BEST III NSFIZ	nd.	100.981
Inwestycje w jednostkę stowarzyszoną – Kredyt Inkaso	111.157	109.007
Procentowy udział w sumie bilansowej	89%	86%

Do końca sierpnia 2018 roku BEST III NSFIZ wykazywaliśmy jako jednostkę współkontrolowaną. Z uwagi na ustalenia z naszym koinwestorem w tym funduszu, począwszy od sprawozdania za wrzesień 2018 roku uznajemy

BEST III NSFIZ za jednostkę zależną, należącą do naszej Grupy i konsolidujemy ją metodą pełną.

→ | Szerzej na ten temat w nocie 5.6.2.

5.6.1. Wierzytelności nabyte (w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI – ZMIANY

Do 31 grudnia 2017 roku pakiety wierzytelności wycenialiśmy do wartości godziwej przez wynik finansowy (wycena do „WG”). Spłaty wierzytelności były ujmowane bezpośrednio w przychodach z wierzytelności (bez pomniejszania wartości wierzytelności).

Od 1 stycznia 2018 roku pakiety wierzytelności wyceniamy metodą zamortyzowanego kosztu (zwaną także „metodą skorygowanej ceny nabycia” lub „SCN”). Po początkowym ujęciu cena nabycia pakietu jest odpowiednio powiększana o naliczone odsetki i zmniejszana o wartość dokonanych spłat.

Wartość odsetek dla danego portfela obliczamy z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko i ujmujemy w przychodach z wierzytelności. Tak obliczona wartość jest korygowana o różnicę pomiędzy wpłatami szacowanymi a wpłatami rzeczywiście otrzymanymi w danym okresie sprawozdawczym.

Efektywna stopa stanowi wewnętrzną stopę zwrotu, obliczoną w oparciu o cenę nabycia i pierwotnie oszacowane wpływy z portfela i jest stała w całym okresie ujmowania portfela w aktywach Grupy. Taką samą zasadę zastosowaliśmy w przypadku pakietów nabytych przed 1 stycznia 2018 roku. Z uwagi na fakt, że nabywamy głównie wierzytelności nieregularne narażone na ryzyko kredytowe, zarówno wpływy jak i efektywna stopa procentowa, szacowane przez nas na dzień nabycia, uwzględniają już oczekiwane straty kredytowe.

Podstawowy okres obsługi wierzytelności zostaje ustalony na 180 miesięcy dla portfeli polskich i 120 miesięcy dla portfeli włoskich i nie podlega wydłużeniu wcześniej, niż po upływie 36 miesięcy obsługi. Po tym czasie maksymalny okres obsługi każdego portfela wierzytelności na dzień bilansowy nie może być dłuższy niż 144 miesiące. W każdym czasie, w przypadku wystąpienia obiektywnych przesłanek, możliwe jest

skrócenie planowanego okresu obsługi portfela stanowiącego podstawę wyceny.

Weryfikacja wartości estymowanych wpływów odbywa się oddzielnie dla wierzytelności zabezpieczonych hipotecznie oraz pozostałych.

W szczególności w sytuacji gdy:

- dla wierzytelności innych, niż zabezpieczone hipotecznie – w okresie ostatnich 12 pełnych miesięcy poprzedzających dzień bilansowy różnica pomiędzy rzeczywistą i planowaną wartością wpływów przekroczy 10% wartości wpływów planowanych w tym okresie lub w okresie 6 pełnych miesięcy poprzedzających dzień bilansowy różnica pomiędzy rzeczywistą i planowaną wartością wpływów przekroczy 10% wartości wpływów planowanych w tym okresie, weryfikowane są przyczyny powstałych odchyleń;
- dla wierzytelności zabezpieczonych hipoteką – nie istnieją obiektywne przesłanki zmiany estymowanych wpływów, weryfikacja odbywa się dwa razy w roku – na dzień 30 czerwca oraz 31 grudnia, niezależnie od poziomu odchyleń.

Weryfikacja przyczyn powstałych odchyleń obejmuje w szczególności:

- przesłanki zewnętrzne: zmiana koniunktury gospodarczej, zmiana współczynnika spłacalności uгод, zmiany otoczenia prawnego itp.
- przesłanki wewnętrzne: etap obsługi pakietu, intensywność działań windykacyjnych, dostępność dłużnika, zmiany w charakterystyce i wielkości pakietu zawartych uгод, zmiany strategii windykacyjnych.

W przypadku, gdy istnieją przesłanki zmiany wcześniej dokonanych szacunków wpływów lub okresu obsługi, ponownie wyznaczamy wartość bilansową pakietu wierzytelności, zawsze stosując pierwotną stopę procentową. Efekt przeszacowania ujmujemy w przychodach bieżącego okresu.

ZNACZĄCE SZACUNKI

Wycena wierzytelności opiera się na wartości spodziewanych wpłat w zakładanym okresie obsługi. Wpłaty te są szacowane za pomocą uznanych metod estymacji, w szczególności na podstawie historycznych modeli referencyjnych z uwzględnieniem efektu istotnych obiektywnych

zmian czynników zewnętrznych (w szczególności zmian otoczenia prawnego, gospodarczego i technologii). W przypadku rynku włoskiego, gdzie posiadamy krótką historię inwestycji, do szacowania wpływów wykorzystujemy także wiedzę i doświadczenie lokalnych podmiotów.

	SCN 01.01.2018 31.12.2018	WG 01.01.2017 31.12.2017
Stan na początek okresu	866.453	611.111
korekta z tytułu wejścia w życie MSSF 9 i zmiany wyceny na dzień 1 stycznia 2018 roku	(6.839)	–
Stan na początek okresu po korekcie MSSF 9	859.614	611.111
Zmiany ujęte w wyniku finansowym bieżącego okresu:	155.045	(44.407)
aktualizacja wyceny wierzytelności w wartości godziwej, z tego z tytułu:	–	(44.407)
(a) realizacji przepływów	–	(50.180)
(b) zmiany parametrów estymacji	–	5.773
odsetki obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	224.273	–
odchylenia od wpłat rzeczywistych	(2.926)	–
przeszacowania modeli wyceny wierzytelności wycenianych w zamortyzowanym koszcie	(66.302)	–
Pozostałe zmiany:	21.374	299.749
zakupy nowych pakietów wierzytelności	81.114	300.828
wartość pakietów wierzytelności BEST III NSFIZ przejęta na początek objęcia konsolidacją tego podmiotu	187.114	–
spłaty wierzytelności wycenianych w zamortyzowanym koszcie*	(247.318)	–
różnice kursowe z przeliczenia	1.727	(1.079)
obniżenie ceny nabycia wierzytelności z 2017 roku	(1.352)	0
inne	89	0
Stan na koniec okresu, z tego wartość bieżąca szacowanych przepływów netto:	1.036.033	866.453
do odzyskania w ciągu 1 roku	253.414	160.168
do odzyskania w okresie od 1 roku do 5 lat	614.289	480.207
do odzyskania w okresie powyżej 5 lat	168.330	226.078

* w tym spłaty wierzytelności BEST III NSFIZ za okres objęty konsolidacją pełną w 2018 roku w wysokości 23.958 tys. zł w związku z konsolidacją tego podmiotu od sprawozdania za wrzesień 2018 roku

W 2018 roku nabyliśmy łącznie 9 pakietów wierzytelności o wartości nominalnej 1.361 mln zł za cenę 81,1 mln zł.

Z uwagi na fakt, że nabywane wierzytelności finansujemy także kredytami bankowymi część z nich stanowi zabezpieczenie spłaty kredytów.

→ | Więcej na ten temat w nocie 5.11.

Do wyceny pakietów wierzytelności przyjęte zostały poniższe parametry:

	SCN Stan na dzień 31.12.2018	WG Stan na dzień 31.12.2017
Wartość nominalna szacowanych przyszłych wpływów (ERC), w tym:	2.566.828	1.849.271
do 1 roku	295.582	234.812
od 1 do 5 lat	1.236.397	935.533
powyżej 5 lat	1.034.849	678.926
Stopa dyskontowa	9% – 170%	1% – 45%

W wartości szacowanych wpływów na 31 grudnia 2018 roku uwzględnione zostały planowane wpływy na BEST III NSFIZ o wartości 526 mln zł. Stopa

dyskontowa przyjęta dla wyceny modelem zamortyzowanego kosztu (SCN) została oszacowana bez uwzględniania planowanych wydatków.

5.6.2. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych i połączenia jednostek (w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Wspólne ustalenie umowne ma następujące cechy:

- strony są związane umową,
- na podstawie umowy dwie strony lub większa ich liczba sprawują wspólną kontrolę nad ustaleniem umownym.

Wspólne ustalenie umowne ma formę albo wspólnego działania, albo wspólnego przedsięwzięcia. Wspólnik wspólnego przedsięwzięcia ujmuje swój udział we wspólnym przedsięwzięciu jako inwestycję

i rozlicza tę inwestycję przy zastosowaniu metody praw własności z uwzględnieniem ewentualnych odpisów z tytułu utraty wartości. Nasz udział w BEST III NSFIZ był klasyfikowany do inwestycji w jednostkę współkontrolowaną do dnia objęcia go kontrolą w dniu 24 sierpnia 2018 roku. Ze względu na fakt, że naszą podstawową działalnością są inwestycje w wierzytelności – zarówno bezpośrednie jak i pośrednie, skutki wyceny naszego udziału w BEST III NSFIZ do dnia objęcia kontrolą wykazane zostały w działalności operacyjnej.

ZNACZĄCE SZACUNKI

Wyceny naszego udziału w BEST III NSFIZ do dnia objęcia tego podmiotu kontrolą dokonywaliśmy na podstawie procentowanego udziału Grupy w wartości aktywów netto funduszu na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Wartość WAN opierała się w dużej mierze na wartości

godzowej wierzytelności stanowiących główne aktywa tego podmiotu. Od dnia objęcia BEST III NSFIZ kontrolą konsolidujemy ten podmiot w ramach naszej Grupy metodą pełną.

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień objęcia kontroli nad BEST III NSFIZ	Stan na dzień 31.12.2017
Inwestycja w jednostkę współkontrolowaną BEST III NSFIZ	–	94.616	100.981
Ilość certyfikatów (w tys. sztuk)	–	10.859	13.330
Udział w ogólnej liczbie głosów (w %)	–	50,00	50,00
Wartość w cenie nabycia	–	10.859	13.330
Łączna zmiana wartości inwestycji w jednostkę współkontrolowaną	–	83.757	87.651

W dniu 24 sierpnia 2018 roku, w następstwie ustaleń dokonanych z koinwestorem Hoist Finance AB z siedzibą w Sztokholmie („Hoist”), otrzymaliśmy od niego oświadczenie dotyczące zasad współpracy w ramach funduszu BEST III NSFIZ. W dokumencie tym Hoist potwierdził uzgodnienia z BEST dotyczące niedokonywania dalszych wspólnych inwestycji poprzez BEST III NSFIZ i ograniczenie działalności tego funduszu wyłącznie do zarządzania portfelami wierzytelności nabytymi w poprzednich latach. Inwestor potwierdził również, że osiągnął określony w umowie inwestycyjnej wskaźnik rentowności dotyczący wierzytelności BEST III NSFIZ, co powoduje, że wygasło przysługujące mu prawo do żądania powierzenia zarządzania częścią sekurytyzowanych wierzytelności BEST III NSFIZ innemu, niż BEST podmiotowi. Ponadto Hoist wskazał, że jego intencją nie jest wpływianie na bieżące zarządzanie BEST III NSFIZ ani jego wierzytelnościami, a jedynie wykonywanie uprawnień kontrolnych w razie istotnego pogorszenia

się poziomu wpływów z windykacji wierzytelności przysługujących BEST III NSFIZ. Bieżące zarządzanie BEST III NSFIZ leży w gestii Towarzystwa, a bieżące zarządzanie wierzytelnościami sekurytyzowanymi leży w gestii BEST. W związku z powyższymi uzgodnieniami, Zarząd BEST ponownie dokonał oceny sprawowania kontroli nad BEST III NSFIZ zgodnie z MSSF 10 i uznał, że spełnione zostały wszystkie następujące warunki:

- sprawowanie władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji BEST III NSFIZ zarządzane jest przez Towarzystwo, a zasadnicze dla osiągnięcia wyników finansowych tego podmiotu działania dotyczące zarządzania wierzytelnościami są realizowane przez BEST, bez możliwości zmiany zarządzającego przez Hoist.
 - podleganie ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiadanie prawa do zmiennych wyników finansowych
- Ze względu na fakt, że podmioty z Grupy otrzymują od BEST III NSFIZ

wynagrodzenie z tytułu zarządzania funduszem, jego aktywami i świadczenia usług prawnych ekspozycja Grupy na zmienne wyniki finansowe jest istotnie wyższa, niż ekspozycja Hoist.

- posiadanie możliwości wykorzystywania sprawowanej władzy nad BEST III NSFIZ do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników
Sposób zarządzania i efektywność działań podejmowanych przez Grupę decyduje o wysokości uzyskiwanych wpływów, ponoszonych kosztów i wartości aktywów BEST III NSFIZ i tym samym wpływa na wyniki osiągnięte przez Grupę.

W związku ze spełnieniem powyższych przesłanek świadczących o kontroli, począwszy od września 2018 roku, konsolidujemy ten podmiot metodą pełną. Wcześniej BEST III NSFIZ był konsolidowany jako podmiot współkontrolowany, metodą praw własności. Przejęcie przez BEST kontroli nad BEST III NSFIZ zostało przez nas rozliczone metodą przejścia zgodnie z MSSF 3, bez przekazywania dodatkowej zapłaty. Nasz procentowy udział w kapitale BEST III NSFIZ nie uległ zmianie i nadal mamy prawo do 50% aktywów netto, w tym wyników tego podmiotu. Poniżej prezentujemy wartość godziwą przyjętych aktywów, zobowiązań oraz ustaloną na dzień przejścia kontroli wartość kapitałów przynależnych udziałom niekontrolującym oraz kapitałów przynależnych BEST.

BEST III NSFIZ	Stan na dzień 31.08.2018
Aktywa	196.429
środki pieniężne	8.053
Wierzytelności	187.114
Należności	1.262
Pasywa	196.429
Zobowiązania	7.197
kapitał przypisany udziałom niesprawującym kontroli	94.616
kapitał przypisany Akcjonariuszom BEST	94.616

Wskazane powyżej wartości godziwe przyjętych aktywów i zobowiązań zostały przez nas oszacowane na podstawie sprawozdania BEST III NSFIZ sporządzonego na dzień 31 sierpnia 2018 roku.

Poniżej prezentujemy wartość przychodów i kosztów BEST III NSFIZ za okres wrzesień – grudzień 2018 roku, które wpłynęły na wartość zysków skonsolidowanych Grupy.

BEST III NSFIZ	01.09.2018 31.12.2018
Przychody z działalności operacyjnej	11.196
odsetki skorygowane o wpłaty rzeczywiste	18.915
przeszacowania wierzytelności	(7.793)
pozostałe przychody	74
Koszty działalności operacyjnej	6.342
Przychody finansowe	5
Zysk netto, z tego:	4.859
przynależny Akcjonariuszom BEST	2.429

Gdyby datą przejścia kontroli nad BEST III NSFIZ był początek 2018 roku, wówczas konsolidacji na dzień 31 grudnia 2018 roku metodą pełną

podlegałyby w szczególności przychody, koszty oraz inne zmiany w zyskach zatrzymanych BEST III NSFIZ za 2018 rok o łącznej wartości 26.057 tys. zł.

5.6.3. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych (w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Jednostki stowarzyszone

Jednostka stowarzyszona jest to jednostka, na którą inwestor wywiera znaczący wpływ. Znaczący wpływ jest to władza pozwalająca na uczestniczenie w podejmowaniu decyzji na temat polityki finansowej i operacyjnej jednostki, w której dokonano inwestycji, niepolegająca jednak na sprawowaniu kontroli lub współkontroli nad polityką tej jednostki.

Znaczący wpływ

Jeżeli posiadamy bezpośrednio lub pośrednio (np. poprzez jednostki zależne) 20% lub więcej praw głosu w innej jednostce, to zakładamy, że wywieramy znaczący wpływ na tę jednostkę, chyba że można w sposób oczywisty wykazać, że jest inaczej. Natomiast jeśli posiadamy bezpośrednio lub pośrednio mniej niż 20% praw głosu w innej jednostce, to zakładamy, że nie wywieramy na tę jednostkę znaczącego wpływu, chyba że można w sposób oczywisty taki wpływ wykazać. Posiadanie kontrolnego pakietu lub znaczącej części udziałów przez innego inwestora nie wyklucza możliwości wywierania przez nas znaczącego wpływu na inną jednostkę.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym udział w jednostkach stowarzyszonych wyceniamy metodą praw własności z uwzględnieniem ewentualnych odpisów z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy jednostki stowarzyszone prowadzą działalność związaną z inwestowaniem w wierzytelności masowe, nabycie udziału w tych jednostkach kwalifikujemy do inwestycji pośrednich w wierzytelności. Ze względu na fakt, że inwestycje w wierzytelności stanowią naszą podstawową działalność wycenę takich jednostek prezentujemy w działalności operacyjnej (w odniesieniu do ujęcia naszego procentowanego udziału

w wyniku bieżącym tego podmiotu). Zmiana naszego procentowego udziału w innych całkowitych dochodach lub innych kapitałach tego podmiotu ujmowana jest odpowiednio w pozostałych dochodach lub w odpowiedniej pozycji kapitałów.

Odpisy z tytułu utraty wartości

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego oceniamy, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości inwestycji w jednostki stowarzyszone. Jeśli takie dowody istnieją, przeprowadzamy test na utratę wartości i określamy wartość odzyskiwalną naszej inwestycji. W przypadku, gdy wartość bilansowa inwestycji w jednostkę stowarzyszoną jest wyższa od wartości odzyskiwalnej dokonujemy odpisu z tytułu utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych (w tym udziałów w jednostki stowarzyszone) dokonujemy w ciężar kosztów finansowych.

Z drugiej strony, w przypadku, gdy w poprzednich okresach ujęliśmy odpis aktualizujący, ale istnieją obiektywne przesłanki świadczące o ustaniu przyczyn, dla których został dokonany lub świadczące o obniżeniu jego wartości, wówczas szacujemy ponownie wartość odzyskiwalną inwestycji. W przypadku, gdy nowa wartość odzyskiwalna jest wyższa od wartości bilansowej, podwyższamy wartość bilansową składnika aktywów do wysokości wartości odzyskiwalnej. Wartość bilansowa składnika aktywów, która została podwyższona w wyniku odwrócenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, nie powinna przekroczyć wartości bilansowej, jaka zostałaby ustalona, gdyby w ubiegłych okresach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów. Kwotę odwracanego odpisu ujmujemy w wyniku finansowym jako przychody finansowe.

ZNACZĄCE SZACUNKI I OSĄDY

Naszą jednostką stowarzyszoną jest Kredyt Inkaso. W 2016 roku dokonaliśmy odpisu aktualizującego wartość tej inwestycji w wysokości 69 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie zidentyfikowaliśmy przesłanek dalszej utraty wartości tej inwestycji i nie tworzyliśmy

dodatkowych odpisów aktualizujących. Nie zidentyfikowaliśmy również przesłanek świadczących o możliwości odwrócenia dokonanego wcześniej odpisu.

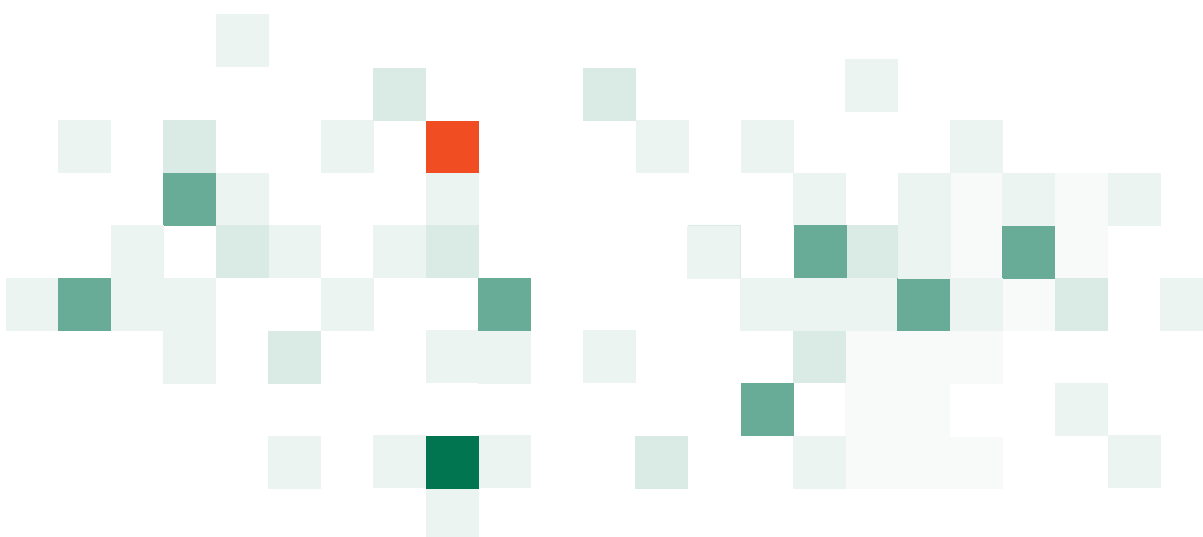
	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Inwestycja w jednostkę stowarzyszoną Kredyt Inkaso, z tego:	111.157	109.007
wartość w cenie nabycia	171.460	171.460
wzrost (spadek) wartości udziału narastająco od dnia nabycia:	8.950	6.800
wzrost wartości w latach ubiegłych	6.800	4.663
wzrost (spadek) wartości w bieżącym roku ujęty w:	2.150	2.137
wyniku bieżącego okresu	5.966	4.346
zyskach zatrzymanych	1.612	91
pozostałych całkowitych dochodach netto	(5.428)	(2.631)
kapitałach rezerwowych	0	331
odpisy aktualizujące z tyt. utraty wartości	(69.253)	(69.253)
Ilość akcji (w tys. sztuk)	4.274	4.274
Udział w ogólnej liczbie głosów (w %)	33,14%	33,04%

W dniu 31 stycznia 2018 roku zostały zarejestrowane zmiany w statucie Kredyt Inkaso S.A., w szczególności jej kapitał zakładowy został obniżony z kwoty 12.936.509 zł do kwoty 12.897.364 zł, co spowodowało zmianę naszego procentowego udziału w tym podmiocie z 33,04% na koniec 2017 roku do 33,14% na dzień rejestracji powyższych zmian w KRS.

Okresem obrotowym Kredyt Inkaso jest rok rozpoczynający się 1 kwietnia danego roku kalendarzowego i kończący się 31 marca następnego roku

kalendarzowego. Poniżej przedstawiliśmy dane Grupy kapitałowej Kredyt Inkaso S.A. za analogiczny do naszego okres sprawozdawczy przygotowane w oparciu o:

- skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za trzeci kwartał roku obrotowego 2018/2019,
- skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2017/2018,
- skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za trzeci kwartał roku obrotowego 2017/2018.

Grupa Kredyt Inkaso S.A.	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Aktywa trwałe	104.588	118.170
Aktywa obrotowe, w tym:	781.300	700.743
środki pieniężne	35.835	76.152
wierzycelności	727.054	608.062
Suma aktywów	885.888	818.913
Zobowiązania długoterminowe, w tym:	334.927	390.605
zobowiązania finansowe	334.903	390.605
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	274.142	153.989
zobowiązania finansowe	241.752	131.437
Aktywa netto	276.819	274.319
Aktywa netto przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej, z tego:	274.467	267.998
przyrost wartości aktywów netto od objęcia znaczącego wpływu przez BEST	27.083	20.614
Uzgodnienie do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej:		
Inwestycja w jednostkę stowarzyszoną Kredyt Inkaso, w tym:	111.157	109.007
wartość w cenie nabycia	171.460	171.460
% udział w przyroście aktywów netto przypadających akcjonariuszom jednostki dominującej od dnia objęcia znaczącego wpływu przez BEST*	8.950	6.800
odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(69.253)	(69.253)

* udział wyniósł od 32,99% na dzień objęcia znaczącego wpływu do 33,14% na dzień 31.12.2018 roku.

Grupa Kredyt Inkaso S.A.	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Przychody, w tym:	155.219	140.770
przychody z portfeli wierzycelności	138.975	105.005
przychody odsetkowe	(270)	2.132
Koszty, w tym:	134.545	126.421
umorzenie i amortyzacja	2.638	3.275
koszty odsetkowe	36.265	38.225
Podatek dochodowy	1.569	18
Zysk netto, w tym:	19.105	14.331
przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	17.983	13.168
Pozostałe składniki całkowitych dochodów netto przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	(16.380)	(7.970)
Całkowite dochody ogółem, w tym:	2.725	6.361
przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	1.603	5.198
Uzgodnienie do skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów:		
% udział w zysku netto Kredyt Inkaso przypadającym akcjonariuszom jednostki dominującej*	5.966	4.346
% udział w pozostałych składnikach całkowitych dochodów Kredyt Inkaso przypadających akcjonariuszom jednostki dominującej*	(5.428)	(2.631)

* udział wyniósł od 32,99% na dzień objęcia znaczącego wpływu do 33,14% na dzień 31.12.2018 roku.

Akcje Kredyt Inkaso są notowane na GPW w Warszawie. Kurs giełdowy tych akcji na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosił 11,80 zł/akcję. Ze względu na

niewielki wolumen obrotów oraz niskie free float według naszej oceny kurs giełdowy tej spółki nie odzwierciedla wartości godziwej akcji.

5.7. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

(w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI	
Należności nie kwalifikujące się do należności z tytułu dostaw i usług oraz pożyczek ujmujemy w pozycji pozostałych należności. Są to w szczególności należności z tytułu opłat sądowych podlegające zwrotowi na podstawie art. 79 i art. 80 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r.	o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2005 Nr 167 poz. 1398). Należności te wykazujemy w sprawozdaniu z uwzględnieniem odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych.
ZNACZĄCE SZACUNKI I OSĄDY	
Na każdy dzień bilansowy szacujemy wartość należności podlegających zwrotowi z tytułu poniesionych opłat sądowych.	Na należności z tytułu opłat dokonanych ponad 24 miesiące od dnia bilansowego tworzymy odpisy na oczekiwane straty kredytowe w wysokości 100% wartości tych należności.

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Należności z tytułu poniesionych opłat sądowych brutto	8.646	24.859
Należności z tytułu umorzenia certyfikatów inwestycyjnych BEST III NSFIZ	–	2.495
Pozostałe brutto	1.346	447
Razem należności brutto	9.992	27.801
Odpisy aktualizujące należności z tytułu opłat sądowych	(1.182)	(424)
Odpisy aktualizujące pozostałe	0	(18)
Razem	8.810	27.359
krótkoterminowe (do 1 roku)	8.720	27.288
długoterminowe (od 1 do 5 lat)	90	71

W ubiegłym roku ponieśliśmy istotne wydatki z tytułu opłat sądowych, w celu zabezpieczenia roszczeń narażonych na ryzyko przedawnienia, co spowodowało wykazanie dużego poziomu należności z tytułu części tych

opłat, które podlegały zwrotom przez sąd. Wartość tej pozycji na dzień 31 grudnia 2018 roku spadła w szczególności w związku z otrzymanymi zwrotami z sądów.

5.8. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

(w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Nieruchomość inwestycyjna to nieruchomość (grunt, budynek lub część budynku albo oba te elementy), które traktujemy jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymujemy w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści, przy czym nieruchomość taka nie jest:

- wykorzystywana przy produkcji, dostawach dóbr, świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych lub
- przeznaczona na sprzedaż w ramach zwykłej działalności jednostki.

Nieruchomość jest klasyfikowana do nieruchomości inwestycyjnych wtedy i tylko wtedy, gdy:

- uzyskanie przez jednostkę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne oraz
- można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia.

Koszty bieżącego utrzymania nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie poniesienia i odnoszone w ciężar kosztów operacyjnych.

Nieruchomość inwestycyjną początkowo wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty przeprowadzenia transakcji. Po początkowym ujęciu wyceniamy nieruchomości inwestycyjne modelem wartości godziwej, a skutki wyceny odnosimy w pozostałe przychody lub koszty działalności operacyjnej.

Wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnej stanowi cena, za jaką nieruchomość mogłaby zostać wymieniona na warunkach rynkowych pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami. Dokonując szacunku wartości godziwej wykluczamy ceny zawyżone lub zaniżone ze względu na specyficzne warunki transakcji lub okoliczności, jakie takiej transakcji towarzyszą, takie jak nietypowe formy finansowania zakupu czy sprzedaż i leasing zwrotny, inne szczególne warunki czy koncesje przyznane przez stronę jakkolwiek powiązaną ze sprzedażą.

ZNACZĄCE SZACUNKI

Wartości godziwe nieruchomości inwestycyjnych zostały ustalone w oparciu o operaty szacunkowe przygotowane przez niezależnych rzeczoznawców.

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Nieruchomości inwestycyjne – cena nabycia	7.415	7.193
Wzrost wartości w związku z wyceną do wartości godziwej, z tego ujęty w wyniku:	11.417	7.067
bieżącego okresu sprawozdawczego	4.350	6.626
lat poprzednich	7.067	441
Wartość godziwa, z tego:	18.832	14.260
nieruchomość Wrocław	14.242	9.670
nieruchomość Kraków	4.590	4.590

W 2018 roku odnotowaliśmy wzrost wartości naszej nieruchomości inwestycyjnej we Wrocławiu zgodnie z operatem szacunkowym przygotowanym przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego i ujęliśmy go w pozostałych przychodach operacyjnych. W dniu 28 grudnia 2018 roku podpisaliśmy przedwstępną umowę sprzedaży tej nieruchomości za kwotę wyższą od wyceny. Z postanowień między stronami wynika, że umowa sprzedaży zostanie zawarta pod warunkiem, w szczególności, wejścia w życie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przewidującego możliwość realizacji na nieruchomości inwestycji o charakterze mieszkaniowym. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania warunki

umowy nie zostały spełnione, a zatem nie ma przesłanek do przeklasyfikowania tej nieruchomości do aktywów przeznaczonych do sprzedaży. Należy zaznaczyć, iż spełnienie warunku zawarcia ostatecznej umowy sprzedaży jest wysoce prawdopodobne z uwagi na fakt, że na mocy uchwały Rady Miejskiej Wrocławia nr LVI/1336/18 przystąpiono już do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu ulic Długiej i Gnieźnieńskiej we Wrocławiu, obejmującego obszar na którym położona jest nasza nieruchomość inwestycyjna. W chwili obecnej toczą się prace planistyczne prowadzone przez Biuro Rozwoju Wrocławia.

Dane do modeli wyceny:

	Nieruchomość Wrocław	Nieruchomość Kraków
charakterystyka	grunt niezabudowany	grunt zabudowany budynkami i budowlami, będącymi przedmiotem najmu
sposób określenia wartości	Podejście porównawcze, metoda porównania parami – tereny zalewowe, Podejście porównawcze, metoda korygowania ceny średniej – grunt budowlany	Podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej
szacowany roczny dochód operacyjny netto z nieruchomości	nd.	501 tys. zł
współczynnik kapitalizacji netto	nd.	9,15
wartość rynkowa 1m ² nieruchomości zalewowej	15,86 zł	nd.
powierzchnia zalewowa nieruchomości	25.883 m ²	nd.
wartość średniej ceny rynkowej 1m ² nieruchomości – teren pod zabudowę	1.137,04 zł/m ²	nd.
współczynnik korygujący uwzględniający: lokalizację szczegółową, ograniczenia na działce, dojazd, formę władania	0,8533	nd.
powierzchnia nieruchomości – teren pod zabudowę	14.255 m ²	nd.

Analiza wrażliwości wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych

Nieruchomości inwestycyjne kwalifikujemy do Kategorii 3 zgodnie z hierarchią wartości godziwej z MSSF 13.

Analiza wrażliwości na zmianę średniej ceny rynkowej 1m² netto nieruchomości we Wrocławiu

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Nieruchomość inwestycyjna Wrocław – wartość godziwa bilansowa	14.242	9.670
Nieruchomość inwestycyjna Wrocław – zmiana wartości godziwej, przy założeniu:		
wzrostu średniej ceny rynkowej 1m² terenów pod zabudowę o 5%	692	463
spadku średniej ceny rynkowej 1m² terenów pod zabudowę o 5%	(692)	(463)

Analiza wrażliwości na zmianę szacowanego dochodu netto z nieruchomości w Krakowie

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Nieruchomość inwestycyjna Kraków – wartość godziwa bilansowa	4.590	4.590
Nieruchomość inwestycyjna Kraków – zmiana wartości godziwej, przy założeniu:		
wzrostu szacowanego dochodu z nieruchomości o 5%	229	229
spadku szacowanego dochodu z nieruchomości o 5%	(229)	(229)

5.9. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW, POŻYCZEK, OBLIGACJI, LEASINGU (w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

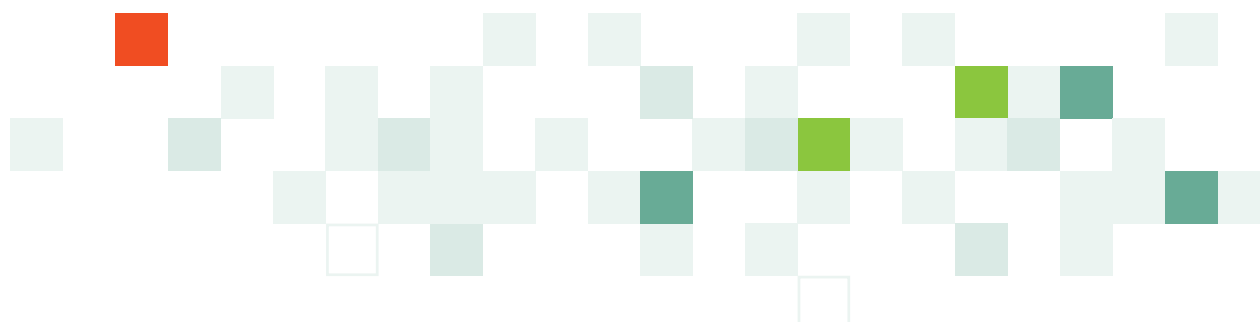
Zaciągnięte zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji i leasingu kwalifikujemy do kategorii zobowiązań finansowych. W momencie początkowego ujęcia są one wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji poniesione do dnia nabycia (m.in.

prowinzje i odsetki zapłacone z góry). W późniejszych okresach wycena zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji i umów leasingu dokonywana jest według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	553.530	644.760
Zobowiązania z tytułu pożyczek	27.004	31.505
Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych	122.608	82.990
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	496	760
Razem, z tego:	703.638	760.015
krótkoterminowe (do 1 roku)	119.635	230.293
długoterminowe (od 1 do 5 lat)	584.003	529.722

5.9.1. Uzgodnienie stanu zadłużenia (w tys. zł)

	Obligacje	Kredyty bankowe	Pożyczki otrzymane	Umowy leasingu	Razem
Stan zadłużenia na 01.01.2018	644.760	82.990	31.505	760	760.015
Zmiany wynikające z przepływów gotówkowych:	(126.505)	32.562	(5.578)	(287)	(99.808)
otrzymane finansowanie	30.024	61.861	27.000	0	118.885
spłata kapitału	(121.770)	(23.484)	(31.500)	(264)	(177.018)
zapłacone odsetki i prowizje	(34.759)	(5.815)	(1.078)	(23)	(41.675)
Zmiany bezgotówkowe:	35.275	7.056	1.077	23	43.431
odsetki naliczone	34.670	5.709	1.077	23	41.479
inne zmiany (m.in. opłacone w poprzednich okresach prowizje)	605	1.347	0	0	1.952
Stan zadłużenia na 31.12.2018	553.530	122.608	27.004	496	703.638

	Obligacje	Kredyty bankowe	Pożyczki otrzymane	Umowy leasingu	Razem
Stan zadłużenia na 01.01.2017	418.563	47.978	36.503	905	503.949
Zmiany wynikające z przepływów gotówkowych:	194.885	31.918	(6.276)	(298)	220.229
otrzymane finansowanie	237.462	43.982	3.000	0	284.444
spłata kapitału	(10.000)	(9.101)	(8.000)	(267)	(27.368)
zapłacone odsetki i prowizje	(32.577)	(2.963)	(1.276)	(31)	(36.847)
Zmiany bezgotówkowe:	31.312	3.094	1.278	153	35.837
zawarte umowy leasingowe	0	0	0	123	123
odsetki naliczone	31.181	3.149	1.278	30	35.638
inne zmiany (m.in. opłacone w poprzednich okresach prowizje)	131	(55)	0	0	76
Stan zadłużenia na 31.12.2017	644.760	82.990	31.505	760	760.015

5.9.2. Zobowiązania z tytułu emisji obligacji (w tys. zł)

	01.01.2018 31.12.2018
Nowe emisje (wartość nominalna), w tym:	30.000
seria T2	30.000
Wykupy (wartość nominalna), w tym:	(121.770)
seria K1	(45.000)
seria K2	(50.000)
seria O	(6.770)
seria C	(20.000)
Razem	(91.770)

	01.01.2017 31.12.2017
Nowe emisje (wartość nominalna), w tym:	237.308
seria R2	30.000
seria R3	60.000
seria R4	60.000
seria X1*	31.532
seria T1	55.776
Wykupy (wartość nominalna), w tym:	(10.000)
seria C	(10.000)
Razem	227.308

* wartość przeliczona po średnim kursie NBP dla EUR z dnia bilansowego

W 2018 roku, w ramach programu emisji publicznej, wyemitowaliśmy obligacje serii T2. W tym okresie wykupiliśmy również, zgodnie z terminami wykupu, obligacje serii K1, K2 i O oraz obligacje serii C wyemitowane przez

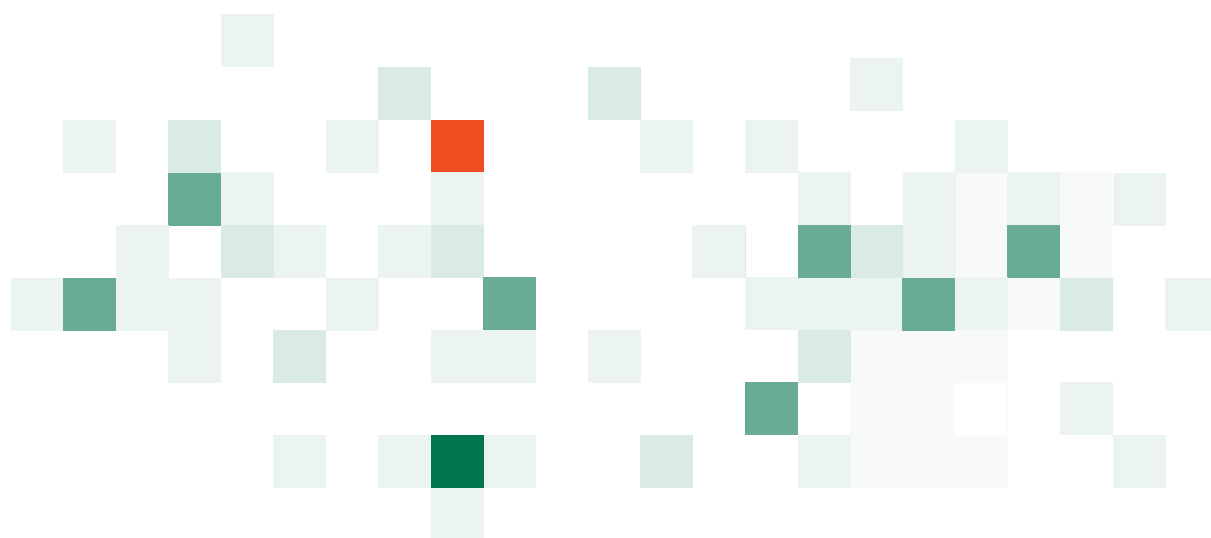
BEST II NSFIZ. Wszystkie nasze dotychczasowe zobowiązania finansowe realizowaliśmy zgodnie z harmonogramami.

Zobowiązania z tytułu emisji obligacji na 31.12.2018:

Oznaczenie serii	Wartość nominalna obligacji	Oprocentowanie nominalne	Data emisji	Termin spłaty	Wartość wg wyceny		Razem
					krótko-terminowa	długo-terminowa	
K3	35.000	WIBOR 3M + 3,30 %	10.03.2015	10.03.2019	35.054	0	35.054
K4	20.000	WIBOR 3M + 3,50 %	10.03.2015	10.03.2020	1.014	18.957	19.971
L1	60.000	WIBOR 3M + 3,60 %	28.08.2015	28.08.2020	3.099	56.926	60.025
L2	40.000	WIBOR 3M + 3,80 %	04.03.2016	04.03.2020	2.134	37.696	39.830
L3	50.000	WIBOR 3M + 3,50 %	10.05.2016	10.05.2020	2.542	47.358	49.900
P	4.655	WIBOR 3M + 3,50 %	27.01.2016	27.07.2020	237	4.432	4.669
Q1	20.000	WIBOR 3M + 3,40 %	30.06.2016	26.01.2021	999	18.987	19.986
Q2	10.000	WIBOR 3M + 3,40 %	29.07.2016	01.03.2021	497	9.444	9.941
R1	50.000	WIBOR 3M + 3,30 %	10.11.2016	20.04.2021	2.456	47.324	49.780
R2	30.000	WIBOR 3M + 3,30 %	01.02.2017	10.08.2021	1.469	28.312	29.781
R3	60.000	WIBOR 3M + 3,30 %	21.03.2017	23.09.2021	2.919	56.289	59.208
R4	60.000	WIBOR 3M + 3,30 %	09.06.2017	21.06.2022	2.921	56.200	59.121
T1	55.776	WIBOR 3M + 3,40%	12.12.2017	14.09.2022	2.761	51.728	54.489
T2	30.000	WIBOR 3M + 3,50%	09.03.2018	28.02.2022	1.519	27.809	29.328
X1*	32.508	EURIBOR 12M + 3,30%	08.06.2017	08.12.2020	1.004	31.443	32.447
Razem	557.939				60.625	492.905	553.530

* obligacje w EUR, wartość przeliczona po kursie z dnia bilansowego

Zobowiązania z tytułu emisji obligacji na 31.12.2017:

Oznaczenie serii	Wartość nominalna obligacji	Oprocentowanie nominalne	Data emisji	Termin spłaty	Wartość wg wyceny		Razem
					krótko-terminowa	długo-terminowa	
C	20.000	WIBOR 6M + 4,30 %	17.01.2014	17.01.2018	20.554	0	20.554
K1	45.000	WIBOR 3M + 3,80 %	30.04.2014	30.04.2018	45.313	0	45.313
K2	50.000	6,00 %	30.10.2014	30.10.2018	50.265	0	50.265
K3	35.000	WIBOR 3M + 3,30 %	10.03.2015	10.03.2019	1.704	33.084	34.788
K4	20.000	WIBOR 3M + 3,50 %	10.03.2015	10.03.2020	1.014	18.884	19.898
L1	60.000	WIBOR 3M + 3,60 %	28.08.2015	28.08.2020	3.099	56.776	59.875
L2	40.000	WIBOR 3M + 3,80 %	04.03.2016	04.03.2020	2.134	37.424	39.558
L3	50.000	WIBOR 3M + 3,50 %	10.05.2016	10.05.2020	2.546	47.028	49.574
O	6.770	WIBOR 3M + 3,10 %	30.12.2015	18.12.2018	6.743	0	6.743
P	4.655	WIBOR 3M + 3,50 %	27.01.2016	27.07.2020	237	4.415	4.652
Q1	20.000	WIBOR 3M + 3,40 %	30.06.2016	26.01.2021	999	18.897	19.896
Q2	10.000	WIBOR 3M + 3,40 %	29.07.2016	01.03.2021	497	9.399	9.896
R1	50.000	WIBOR 3M + 3,30 %	10.11.2016	20.04.2021	2.456	47.035	49.491
R2	30.000	WIBOR 3M + 3,30 %	10.02.2017	10.08.2021	1.472	28.156	29.628
R3	60.000	WIBOR 3M + 3,30 %	21.03.2017	23.09.2021	2.919	55.993	58.912
R4	60.000	WIBOR 3M + 3,30 %	09.06.2017	21.06.2022	2.921	55.943	58.864
T1	55.776	WIBOR 3M + 3,40 %	12.12.2017	14.09.2022	3.824	51.637	55.461
X1*	31.532	EURIBOR 12M + 3,30 %	08.06.2017	08.12.2020	959	30.433	31.392
Razem	648.733				149.656	495.104	644.760

* obligacje w EUR, wartość przeliczona po kursie z dnia bilansowego

5.9.3. Zobowiązania z tytułu pożyczek (w tys. zł)

Pożyczkodawcy	Oprocentowanie	Wartość na dzień 31.12.2018	Wartość na dzień 31.12.2017
Członkowie Zarządu BEST S.A.	3,50% – 4,20%	27.004	31.505
	krótkoterminowe (do 1 roku)	5.904	31.505
	długoterminowe (od 1 do 5 lat)	21.100	–

W 2018 roku spłaciliśmy nasze zobowiązania z tytułu pożyczek udzielonych przez Członków Zarządu w kwocie 31,5 mln zł oraz zawarliśmy nowe umowy pożyczek z Członkami Zarządu o łącznej wartości nominalnej 27 mln zł.

5.9.4. Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych (w tys. zł)

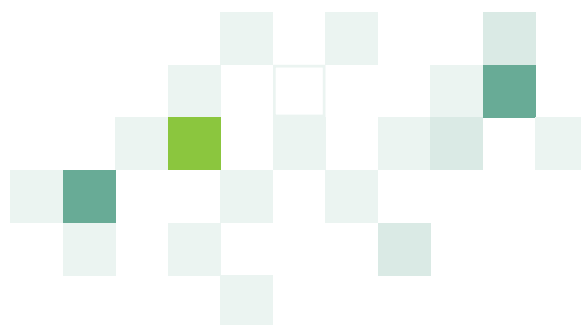
	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Zobowiązania z tytułu kredytu Santander Bank S.A.	39.503	18.758
Zobowiązania z tytułu kredytu ING Bank Śląski S.A.	35.655	46.193
Zobowiązania z tytułu kredytu Getin Noble Bank S.A.	18.009	18.039
Zobowiązania z tytułu kredytu BGŻ BNP Paribas S.A.	28.460	0
Zobowiązania z tytułu kredytu Dell Bank International	981	0
Razem, z tego:	122.608	82.990
krótkoterminowe (do 1 roku)	52.744	48.851
długoterminowe (od 1 do 5 lat)	69.864	34.139

Umowa	Max nominalna kwota kredytu	Kwota nominalna wykorzystana historycznie	Kwota spłacona do 31.12.2018 roku	Wartość nominalna kredytu do spłaty
1	50.000	50.000	(10.417)	39.583
2	150.000	50.000	(14.585)	35.415
3	18.000	18.000	0	18.000
4	50.000	30.611	(2.284)	28.327
5	1.298	1.298	(317)	981

Tabela powyżej dotyczy następujących umów:

- Umowa zawarta w dniu 25.03.2016 pomiędzy BEST, Best Capital, BEST I NSFIZ, BEST II NSFIZ, BEST TFI a Bankiem Zachodnim WBK S.A. (obecnie Santander Bank Polska S.A.) o kredyt rewolwingowy. W 2018 roku zawarty został aneks do umowy kredytowej na mocy którego zwiększono max. limit do wykorzystania do kwoty 50 mln zł, a całkowita spłata powinna nastąpić do 28.02.2022 roku. Zgodnie z zapisami aneksu, od kwoty wykorzystanego kredytu naliczane są odsetki wg stałej stopy procentowej, płatne w okresach miesięcznych. Celem zawarcia umowy było pozyskanie środków na sfinansowanie lub zrefinansowanie zakupu pakietów wierzytelności.
- Umowa zawarta w dniu 19.07.2016 roku pomiędzy BEST II NSFIZ a ING Bankiem Śląskim S.A. Data wygaśnięcia umowy kredytu upływa z dniem 31.07.2027 roku. Od kwoty wykorzystanego kredytu naliczane są odsetki wg stopy bazowej powiększonej o marżę banku. Okres odsetkowy każdej z transz kredytu wynosi 3 miesiące. Celem zawarcia umowy było przeznaczenie środków na finansowanie ceny zakupu portfeli wierzytelności, lecz nie więcej niż 65% tej ceny. W dniu 22.03.2019 roku zawarto umowę uzupełniającą do umowy kredytowej, zgodnie z którą zwiększono maksymalną kwotę kredytu do 150 mln zł, wydłużono termin udostępnienia kredytu, do umowy jako kredytobiorca przystąpił BEST IV NSFIZ a jako poręczyciel – BEST, udzielając poręczenia do maksymalnej kwoty 180 mln zł. Kredyt może zostać przeznaczony na finansowanie lub refinansowanie do 80% odpowiednio ceny zakupu lub aktualnej wartości godziwej portfeli wierzytelności.
- Umowa zawarta w dniu 06.04.2017 roku pomiędzy BEST a BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A. (obecnie GETIN Noble Bank S.A.). W dniu 28 lutego 2019 roku spłaciłszy zobowiązanie z tego tytułu. Celem zawarcia umowy było pozyskanie środków na finansowanie działalności bieżącej i inwestycyjnej.
- Umowa o kredyt odnawialny zawarta w dniu 8.12.2017 roku pomiędzy BEST I NSFIZ a Bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. Celem zawarcia umowy było pozyskanie środków na finansowanie i refinansowanie max 80% ceny zakupu pakietów wierzytelności na rynku polskim. Kredyt spłacany jest ratalnie do 5 grudnia 2022 roku.
- Umowa o kredyt z dnia 16.03.2018 roku zawarta pomiędzy BEST a Dell Bank International d.a.c. Kredyt został wykorzystany na zakup licencji na oprogramowanie i usługi wsparcia IT.

→ Zabezpieczenia spłaty naszych zobowiązań kredytowych zostały zaprezentowane w nocie 5.11.

5.10. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE

(w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Stosujemy uproszczone metody wyceny zobowiązań, jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu

finansowym. W szczególności krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są zarówno w momencie początkowego ujęcia, jak i w okresie późniejszym, w kwocie wymagającej zapłaty.

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, z tego:	4.904	5.399
zobowiązania związane z inwestycjami w rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	996	674
Zobowiązania z tytułu podatków i składek na obowiązkowe ubezpieczenia pracowników	2.007	1.656
Zobowiązania z tytułu nabycia pakietów wierzytelności	10.031	38.879
Zobowiązania z tytułu nadpłat i nierozliczonych wpłat wierzytelności	3.932	1.827
Zobowiązania z tytułu wykupu certyfikatów inwestycyjnych BEST III NSFIZ wobec udziałów niekontrolujących	1.858	–
Zobowiązania z tytułu zaliczek wpłaconych na poczet sprzedaży nieruchomości	8.500	0
Pozostałe	154	89
Razem, z tego:	31.386	47.850
krótkoterminowe (do 1 roku)	22.886	47.850
długoterminowe (od 1 do 5 lat)	8.500	0

5.11. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2018 roku posiadaliśmy następujące zobowiązania warunkowe:

Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość bilansowa zabezpieczonego zobowiązania	Zabezpieczenie	Wartość księgowa zabezpieczenia
zobowiązanie z tytułu kredytu udzielonego przez Santander Bank Polska S.A.	39.503	zastaw rejestrowy na certyfikatach inwestycyjnych serii E BEST Capital FIZAN do max sumy zabezpieczenia 75 mln zł*, weksle własne in blanco wystawione przez kredytobiorców, przy czym weksle wystawione przez podmioty zależne w Grupie zostały poręczone przez BEST, oświadczenie o poddaniu się egzekucji wystawione przez kredytobiorców	82.258
zobowiązanie z tytułu kredytu udzielonego przez ING Bank Śląski S.A.	35.655	zastaw rejestrowy na wierzytelnościach BEST II NSFIZ	67.070
zobowiązanie z tytułu kredytu udzielonego przez BGŻ BNP Paribas S.A.	28.460	zastaw rejestrowy na wierzytelnościach BEST I NSFIZ, poręczenie do kwoty 75 mln zł wydane przez BEST	38.189
zobowiązanie z tytułu kredytu udzielonego przez Getin Noble Bank S.A.	18.009	oświadczenie BEST w formie aktu notarialnego o poddaniu się egzekucji	27.000
zobowiązanie z tytułu umów leasingu	496	weksle własne in blanco	wartość niespłaconych rat leasingowych

* certyfikaty BEST Capital FIZAN są wyłączone w procesie konsolidacji

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania zobowiązanie warunkowe z tytułu kredytu udzielonego przez Getin Noble Bank S.A. wygasło w związku z jego spłatą.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku posiadaliśmy następujące zobowiązania warunkowe:

Zabezpieczone zobowiązanie	Wartość bilansowa zabezpieczonego zobowiązania	Zabezpieczenie	Wartość księgowa zabezpieczenia
zobowiązanie z tytułu emisji obligacji serii C	20.554	zastaw rejestrowy na wierzytelnościach BEST II NSFIZ	73.996
zobowiązanie z tytułu kredytu udzielonego przez Santander Bank Polska S.A.	18.758	zastaw rejestrowy na certyfikatach inwestycyjnych serii E BEST Capital FIZAN*, weksel własny in blanco wystawiony przez BEST, oświadczenie o poddaniu się egzekucji wystawione przez BEST i BEST Capital FIZAN	43.173
zobowiązanie z tytułu kredytu udzielonego przez ING Bank Śląski S.A.	46.193	zastaw rejestrowy na wierzytelnościach BEST II NSFIZ	74.639
zobowiązanie z tytułu kredytu udzielonego przez Getin Noble Bank S.A.	18.039	oświadczenie BEST w formie aktu notarialnego o poddaniu się egzekucji	27.000
zobowiązanie z tytułu umów leasingu	760	weksle własne in blanco	wartość niespłaconych rat leasingowych

* certyfikaty BEST Capital FIZAN są wyłączane w procesie konsolidacji

5.12. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO (w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i pożytków z tytułu posiadania pozostaje udziałem leasingodawcy stanowi leasing operacyjny. W szczególności umowy najmu powierzchni biurowej, magazynowej i miejsc parkingowych są klasyfikowane przez nas do umów leasingu

operacyjnego. W oparciu o metodę liniową, ujmujemy korzyści płynące ze specjalnych ofert promocyjnych jako zmniejszenie kosztów opłat z tytułu użytkowania przedmiotu leasingu.

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Wartość minimalnych płatności z tytułu nieodwoływalnych umów:		
do 1 roku	2.207	1.799
od 1 do 5 lat	5.273	3.699
powyżej 5 lat	3.541	0
Razem	11.021	5.498

Nieodwoływalne umowy najmu dotyczą:

- powierzchni biurowej w Gdyni (roczny koszt najmu w 2018 roku wyniósł 1.446 tys. zł),
- powierzchni biurowej w Elblągu (roczny koszt najmu w 2018 roku wyniósł 349 tys. zł; w styczniu 2019 roku BEST zawarł aneks do umowy określający okres najmu na 10 kolejnych lat, z rocznym terminem wypowiedzenia po podstawowym okresie umowy),
- powierzchni biurowej w Mediolanie (umowa podpisana w grudniu 2018 roku – koszt najmu od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego wyniósł 973 EUR).

Od 1 stycznia 2019 roku, w związku z wejściem w życie MSSF 16, będziemy zobligowani do ujęcia w zobowiązaniach wartości powyższych umów leasingowych.

5.13. KAPITAŁ WŁASNY I ZARZĄDZANIE JEGO WIELKOŚCIĄ (w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Kapitał własny dzielimy na kapitał przypisany Akcjonariuszom BEST oraz udziałom niesprawnym kontroli. Kapitał przypisany Akcjonariuszom BEST składa się z następujących tytułów:

- **Kapitał akcyjny** wykazywany w wartości nominalnej, w wysokości zgodnej ze statutem spółki dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego po uwzględnieniu korekt z tytułu hiperinflacji. Zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wpłaty na poczet kapitału.
- **Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej** stanowi kapitał zapasowy z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej.
- **Pozostałe kapitały rezerwowe** to kapitały tworzone z innych tytułów, w tym w szczególności:
 - z nadwyżki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży,
 - w związku z wyceną programów motywacyjnych realizowanych w instrumentach kapitałowych,
 - z zysków i strat aktuarialnych w związku z rezerwami tworzonymi na świadczenia pracownicze z tytułu odpraw emerytalno–rentowych,
 - udział w zmianie pozostałych kapitałów rezerwowych jednostek stowarzyszonych.
- **Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych** to różnice kursowe powstałe w wyniku przeliczenia sprawozdań jednostek zagranicznych o walucie funkcjonalnej innej niż PLN na walutę prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
- **Zyski/straty zatrzymane** obejmują pozycje zysków /strat z lat poprzednich, które zostały przeznaczone na kapitał zapasowy lub do pokrycia z zysków lat następnych oraz wynik bieżącego okresu sprawozdawczego.

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Kapitał akcyjny	23.127	23.127
Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej	58.925	58.925
Pozostałe kapitały rezerwowe	(3.689)	1.939
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(189)	(11)
Zyski zatrzymane z lat ubiegłych przypisane Akcjonariuszom BEST	340.312	290.987
Zysk netto przypisany Akcjonariuszom BEST	32.072	54.552
Kapitał własny przypisany Akcjonariuszom BEST	450.558	429.519
Kapitał własny przypisany udziałom niekontrolującym	86.807	254

5.13.1. Składniki kapitału akcyjnego i Akcjonariat BEST (w tys. zł)

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Kapitał zakładowy (statutowy)	23.015	23.015
Korekta hiperinflacyjna	112	112
Razem kapitał akcyjny	23.127	23.127

Akcjonariat BEST na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Akcjonariusze:	Ilość posiadanych akcji	Udział posiadanych akcji w kapitale zakładowym (w %)	Liczba głosów przysługująca z posiadanych akcji	Udział posiadanych głosów w ogólnej liczbie głosów na WZA (w %)
Osoby zarządzające i nadzorujące BEST:				
Krzysztof Borusowski*	18.467.240	80,24	25.187.240	84,71
Marek Kucner	3.249.353	14,12	3.249.353	10,93
Pozostali akcjonariusze	1.298.236	5,64	1.298.236	4,36
Razem	23.014.829	100	29.734.829	100

* z tego 1.680 tys. akcji imiennych, uprzywilejowanych co do głosu 5:1

Z dniem 1 października 2018 roku p. Barbara Rudzińska zrezygnowała z pełnienia funkcji członka zarządu BEST, wobec powyższego na dzień 31 grudnia 2018

roku zmniejszyła się ilość akcji BEST w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących Spółką na ten dzień.

Akcjonariat BEST na dzień 31 grudnia 2017 roku:

Akcjonariusze:	Ilość posiadanych akcji	Udział posiadanych akcji w kapitale zakładowym (w %)	Liczba głosów przysługująca z posiadanych akcji	Udział posiadanych głosów w ogólnej liczbie głosów na WZA (w %)
Osoby zarządzające i nadzorujące BEST:				
Krzysztof Borusowski*	18.467.240	80,24	25.187.240	84,71
Marek Kucner	3.249.353	14,12	3.249.353	10,93
Barbara Rudzińska	89.216	0,39	89.216	0,30
Pozostali akcjonariusze	1.209.020	5,25	1.209.020	4,06
Razem	23.014.829	100	29.734.829	100

* z tego 1.680 tys. akcji imiennych, uprzywilejowanych co do głosu 5:1

5.13.2. Zarządzanie kapitałem

(w tys. zł)

Kapitałem własnym zarządzamy w sposób umożliwiający nam realizację założeń biznesowych. Naszym podstawowym celem w najbliższych latach będzie zapewnienie warunków do rozwoju działalności, które w szczególności zależą od możliwości pozyskiwania finansowania zewnętrznego na nowe inwestycje. Dlatego bardzo ważnym elementem zarządzania kapitałem jest zarządzanie poziomem wskaźników zadłużenia. Przekroczenie dopuszczalnego poziomu określonych wskaźników może stanowić podstawę do złożenia przez obligatariuszy BEST żądania przedterminowego wykupu

obligacji wyemitowanych przez BEST lub może stanowić przyczynę naruszenia umów kredytowych.

Wskaźniki zadłużenia, które jako Grupa zobligowani byliśmy do utrzymywania zostały zaprezentowane w nocie 6 sprawozdania Zarządu z działalności Grupy kapitałowej i Spółki BEST S.A. w 2018 roku (w opisie „ryzyko konieczności przedterminowej spłaty zobowiązań finansowych”).

5.14. PROGRAMY MOTYWACYJNE

(w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Obecnie prowadzimy programy motywacyjne dla Członków Zarządu BEST, które zgodnie z MSSF 2 „Płatności w formie akcji” spełniają definicję:

- transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych lub
- transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych.

Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych

Do transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych zaliczamy programy motywacyjne dla Członków Zarządu oparte o opcje na akcje lub warranty subskrypcyjne, które w wyniku realizacji programów uprawniają do rozliczenia świadczeń i usług w akcjach BEST. Wartość godziwa usług świadczonych przez Zarząd BEST w zamian za ich przyznanie ujmowana jest jako koszt wynagrodzeń,

a drugostronnie jako kapitał rezerwowi. Wartość płatności w formie akcji wyceniana jest metodą pośrednią tj. poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych.

Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych

Do transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych zaliczamy programy motywacyjne dla Członków Zarządu oparte o akcje fantomowe, które w wyniku realizacji programów uprawniają do rozliczenia świadczeń i usług w środkach pieniężnych. Wartość godziwa zobowiązania z tytułu przyznania akcji fantomowych ujmowana jest jako koszty wynagrodzeń, a drugostronnie jako zobowiązanie. Wartość płatności w formie akcji wyceniana jest metodą pośrednią tj. poprzez odniesienie do wartości godziwej zobowiązania.

ZNACZĄCE SZACUNKI

Wartość godziwa przyznanych instrumentów kapitałowych szacowana jest na podstawie modelu Blacka – Scholesa – Mertona. Na każdy dzień sprawozdawczy weryfikujemy poprzednie szacunki dotyczące wyceny programów motywacyjnych. Wpływ ewentualnej zmiany poprzednich szacunków ujmowany jest w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty wynagrodzeń w korespondencji z kapitałem rezerwowym.

Wartość godziwa zobowiązania z tytułu programu rozliczanego w akcjach fantomowych jest szacowana na podstawie regulaminu tego programu. Do czasu, gdy zobowiązanie zostanie uregulowane, na koniec każdego okresu sprawozdawczego, a także na dzień rozliczenia wyceniamy zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne różnice ujmujemy w kosztach wynagrodzeń.

W naszej Grupie obowiązują obecnie programy motywacyjne dla Członków Zarządu BEST:

- realizowane w warrantach subskrypcyjnych, zaklasyfikowane do transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych (Program I oraz Program II);
- realizowany w akcjach fantomowych, zaklasyfikowany do transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych.

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Wycena programów motywacyjnych realizowanych w warrantach subskrypcyjnych ujęta w kapitałach rezerwowych:	4.496	4.674
obciążająca koszty wynagrodzeń bieżącego roku	(178)	1.977
obciążająca koszty wynagrodzeń lat poprzednich	4.674	2.697
Wycena programu motywacyjnego realizowanego w akcjach fantomowych ujęta w zobowiązaniach	0	588
obciążająca koszty wynagrodzeń bieżącego roku	(588)	550
obciążająca koszty wynagrodzeń lat poprzednich	588	1.160
realizacja świadczeń z akcji fantomowych	–	(1.122)

Zgodnie z najlepszymi szacunkami Zarządu BEST na dzień 31 grudnia 2018 roku programy motywacyjne zostały wycenione z uwzględnieniem następujących informacji i założeń:

Programy realizowane w warrantach subskrypcyjnych

Wskaźnik KPI ustalony dla programów realizowanych w warrantach subskrypcyjnych na 2018 rok nie został zrealizowany. W związku z tym wartość Programu I i Programu II została wyceniona przy założeniu braku przyznania warrantów za 2018 rok. W efekcie w bieżącym okresie sprawozdawczym, wycena programów spadła o 178 tys. zł w stosunku do danych na koniec poprzedniego roku obrotowego. Obecnie wycenie przez okres nabywania uprawnień podlegają jedynie warranty, które zostały już objęte przez osoby uprawnione za lata 2016 – 2017.

Warranty subskrypcyjne

W marcu 2018 roku złożyliśmy osobom uprawnionym oferty objęcia 197.400 sztuk warrantów subskrypcyjnych serii B oraz 11.280 sztuk warrantów subskrypcyjnych serii C. Wszystkie oferty zostały przyjęte. W związku z powyższym nastąpiła emisja i objęcie powyższych warrantów. Każdy warrant subskrypcyjny serii B i C uprawnia do objęcia 1 akcji BEST za cenę emisyjną 13,40 zł, odpowiadającą kursowi zamknięcia notowań akcji BEST na GPW w Warszawie z dnia 4 stycznia 2016 roku. Warranty te będą mogły być zrealizowane w okresie od upływu 12 miesięcy od podjęcia uchwały Rady Nadzorczej o realizacji lub braku realizacji KPI za 2018 rok do 31 grudnia 2020 roku.

Program realizowany w akcjach fantomowych

Nie wszystkie wskaźniki KPI ustalone na 2018 rok zostały zrealizowane w 100%, a zgodnie z warunkami programu tylko taki poziom umożliwiłby wypłatę świadczeń. Wobec powyższego obecnie Grupa BEST nie ujmuje żadnego zobowiązania z tego tytułu.

	Liczba warrantów subskrypcyjnych (w sztukach)
Warranty subskrypcyjne w posiadaniu osób uprawnionych na początek okresu (01.01.2018), z tego objęte przez:	216.000
Krzysztofa Borusowskiego – Prezesa Zarządu	70.000
Marka Kucnera – Wiceprezesa Zarządu	70.000
Barbarę Rudzijs – Członka Zarządu do 01.10.2018 r.	70.000
Jacka Zawadzkiego – Członka Zarządu	6.000
Zwiększenia:	208.680
objęcie warrantów subskrypcyjnych serii B2 w związku z realizacją KPI na 2017 rok (Program I), z tego objęte przez:	197.400
Krzysztofa Borusowskiego – Prezesa Zarządu	65.800
Marka Kucnera – Wiceprezesa Zarządu	65.800
Barbarę Rudzijs – Członka Zarządu do 01.10.2018 r.	65.800
objęcie warrantów subskrypcyjnych serii C2 w związku z realizacją KPI na 2017 rok (Program II) przez Jacka Zawadzkiego – Członka Zarządu	11.280
Warranty subskrypcyjne w posiadaniu osób uprawnionych na koniec okresu (31.12.2018), z tego objęte przez:	424.680
Krzysztofa Borusowskiego – Prezesa Zarządu	135.800
Marka Kucnera – Wiceprezesa Zarządu	135.800
Barbarę Rudzijs – Członka Zarządu do 01.10.2018 r.	135.800
Jacka Zawadzkiego – Członka Zarządu	17.280

5.15. OPODATKOWANIE

5.15.1. Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego (w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, tworzymy rezerwę i ustalamy aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustalone są w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz zmniejszenie straty podatkowej możliwej do odliczenia. Aktywa z tytułu podatku odroczonego od ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych strat podatkowych,

są uznawane tylko wówczas, jeśli jest prawdopodobne wystąpienie w przyszłości wystarczającej wielkości podstawy opodatkowania, od której te różnice będą mogły być odliczone.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzona jest w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Aktywa oraz rezerwy z tytułu podatku odroczonego nie są dyskontowane i są klasyfikowane odpowiednio jako aktywa lub zobowiązania długoterminowe.

Z dniem 1 stycznia 2018 roku w Polsce zmianie uległy przepisy dotyczące rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych. Zgodnie z nowym brzmieniem przepisów nastąpił podział źródeł opodatkowania na dochody kapitałowe i dochody z innych źródeł. Gdy w następstwie prowadzonej działalności gospodarczej podatnik uzyska dochód tylko z jednego źródła, nie może go rozliczyć ze stratą pochodzącą z drugiego źródła. Wobec powyższego obecnie kompensujemy ze sobą aktywa

i rezerwy z tytułu podatku odroczonego z uwzględnieniem podziału na powyższe źródła przyszłych dochodów wtedy gdy:

- posiadamy możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensat,
- aktywa i rezerwy dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową.

ZNACZĄCE OSĄDY

Nie stanowią podatkowej grupy kapitałowej i rozpoznajemy aktywa z tytułu strat podatkowych podmiotów podlegających konsolidacji. Ogółem na dzień 31 grudnia 2018 roku nie utworzyliśmy aktywa z tytułu podatku odroczonego od części straty podatkowej za 2015 rok, od całości straty podatkowej za 2016 rok oraz od straty podatkowej za 2018 rok na

źródle niekapitałowym w BEST ze względu na niepewność szacunków co do wysokości przyszłych dochodów do opodatkowania, które umożliwiły nam realizację ujemnych różnic przejściowych. Wartość potencjalnego aktywa z tego tytułu wynosi 29.501 tys. zł.

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Aktywa z tytułu podatku odroczonego, w tym:	5.630	8.844
Aktywa z tytułu podatku odroczonego podlegające kompensacie	5.630	8.840
Aktywa z tytułu podatku odroczonego niepodlegające kompensacie	0	4
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego, w tym:	9.014	11.631
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego podlegająca kompensacie	5.630	8.840
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego niepodlegająca kompensacie	3.384	2.791
Aktywa z tytułu podatku odroczonego po kompensacie	0	4
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego po kompensacie	3.384	2.791

Aktywa z tytułu podatku odroczonego w wartościach przed kompensatą:

	Różnica przejściowa ujemna z tytułu:			Razem
	strat podatkowych	zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	pozostałych pozycji	
Stan na 01.01.2018	7.986	720	138	8.844
Zwiększenia	3	2.134	232	2.369
Zmniejszenia	3.753	1.761	69	5.583
Stan na 31.12.2018	4.236	1.093	301	5.630
Stan na 01.01.2017	9.790	836	165	10.791
Zwiększenia	2	1.933	313	2.248
Zmniejszenia	1.806	2.049	340	4.195
Stan na 31.12.2017	7.986	720	138	8.844

Aktywo z tytułu straty podatkowej na dzień 31.12.2018:

Rok poniesienia straty podatkowej przez podmioty z Grupy	Wartość straty podatkowej, od której utworzono aktywo	Wartość aktywa od straty podatkowej	Data przedawnienia straty podatkowej
2015	22.294	4.236	31.12.2020

W 2018 roku podmioty z Grupy wykorzystały lub rozwiązały aktywo z tytułu straty podatkowej za 2013, 2014 i 2016 rok oraz część aktywa od straty podatkowej za 2015 rok – ogółem o łącznej wartości 3.753 tys. zł. Wartość nieaktywowanych strat podatkowych za 2015, 2016 rok i 2018 rok (źródło

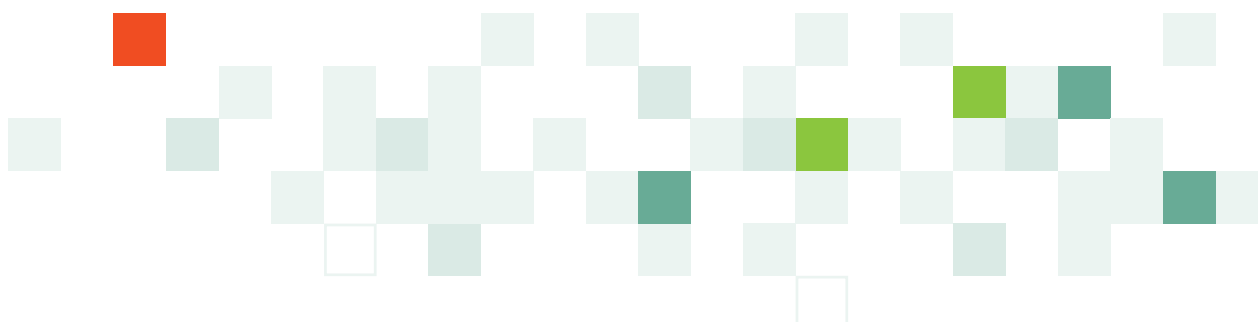
niekapitałowe) wynosi 155.270 tys. zł i stanowi podstawę do utworzenia aktywa w przyszłości, w przypadku zmiany szacunków co do możliwości wykorzystania wskazanych strat.

Aktywo z tytułu straty podatkowej na dzień 31.12.2017:

Rok poniesienia straty podatkowej przez podmioty z Grupy	Wartość straty podatkowej, od której utworzono aktywo	Wartość aktywa od straty podatkowej	Data przedawnienia straty podatkowej
2013	17.808	3.384	31.12.2018
2014	15	2	31.12.2019
2015	24.209	4.599	31.12.2020
2016	5	1	31.12.2021

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego w wartościach przed kompensatą:

	Różnica przejściowa dodatnia z tytułu:				Razem
	rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	inwestycji w jednostkach zależnych i współkontrol.	zobowiązań finansowych i finans. nimi aktywów	pozostałych pozycji	
Stan na 01.01.2018	4.248	4.851	1.112	1.420	11.631
Zwiększenia	169	7.014	1.067	1.129	9.379
Zmniejszenia	207	10.475	1.272	42	11.996
Stan na 31.12.2018	4.210	1.390	907	2.507	9.014
Stan na 01.01.2017	4.095	7.574	755	244	12.668
Zwiększenia	397	618	917	1.212	3.144
Zmniejszenia	244	3.341	560	36	4.181
Stan na 31.12.2017	4.248	4.851	1.112	1.420	11.631

5.15.2. Podatek dochodowy (w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Podatek dochodowy od osób prawnych składa się z:

- części bieżącej – stanowiącej rzeczywiste zobowiązanie, wyceniane w wysokości kwot przewidywanych do zapłaty na rzecz organów podatkowych z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych prawnie obowiązujących na dzień bilansowy,

- części odroczonej – która stanowi różnicę między zmianą stanu rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Część odroczonego podatku dochodowego dotycząca operacji rozliczanych przez kapitały jest ujmowana w pozycji pozostałych składników całkowitych dochodów netto.

Podatek dochodowy w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Podatek dochodowy bieżący	88	95
Podatek dochodowy odroczonej	602	913
Razem	690	1.008

Podatek dochodowy odroczonej:

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Podatek od różnic przejściowych ujemnych:	(536)	142
powstały w okresie	(2.366)	(2.247)
odwrócony w okresie	1.830	2.389
Podatek od różnic przejściowych dodatnich:	(2.617)	(1.037)
powstały w okresie	9.379	3.144
odwrócony w okresie	(11.996)	(4.181)
Suma podatku od różnic przejściowych	(3.153)	(895)
Podatek od różnic przejściowych z tytułu straty podatkowej:	3.750	1.804
rozliczony w okresie	3.753	1.806
utworzone aktywo	(3)	(2)
Razem podatek odroczonej ujęty w wyniku	602	913
Razem podatek odroczonej ujęty w kapitale rezerwowym	(5)	(4)

Uzgodnienie pomiędzy efektywną a ustawową stawką podatkową obowiązującą w Polsce:

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Zysk brutto przed opodatkowaniem:	35.632	56.060
Podatek od zysku brutto według stawki podatkowej obowiązującej w Polsce (19%)	6.770	10.651
Efekt podatkowy różnic trwałych, z tego z tytułu:		
zmiany wyceny jednostek współkontrolowanych, stowarzyszonych i aktywów jednostek zależnych nie uwzględnionej w podatku odroczonym	(6.080)	(9.643)
przychodów podatkowych nieujętych w wyniku nierozliczonych strat podatkowych z lat ubiegłych	(19.014)	(22.890)
nieaktywowanych strat podatkowych	12.351	12.848
pozostałych różnic	330	0
	548	0
	(295)	399
Podatek dochodowy ujęty w wyniku	690	1.008
Efektywna stawka podatkowa	2%	2%

Głównym przedmiotem naszej działalności jest inwestowanie w wierzytelności. Na rynku polskim nabywamy nasze wierzytelności poprzez niestandardowe sekurytyzacyjne fundusze inwestycyjne zamknięte, które są zarządzane przez Towarzystwo. Na rynku włoskim wierzytelności nabywane są przez specjalnie powołaną do tego celu spółkę, zarządzaną przez podmiot posiadający odpowiednią licencję. Takie modele działania są wynikiem regulacji prawnych, dotyczących procesu sekurytyzacji przyjętych

w Polsce i we Włoszech. Podmioty nabywające portfele pozyskują środki w szczególności poprzez emisje certyfikatów i emisje papierów wartościowych kierowane do podmiotów z Grupy. Opodatkowanie dochodów z naszych inwestycji w wierzytelności następuje w momencie ich wypłaty do BEST lub TFI. W związku z tym, że kontrolujemy terminy realizacji tych dochodów, tworzymy rezerwy na podatek odroczony od wzrostu wartości naszych inwestycji zgodnie z planowaną realizacją inwestycji.

5.16. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE I WARTOŚCI NIEMATERIALNE
(w tys. zł)

	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	Razem
Stan na dzień 01.01.2018	12.187	20.703	32.890
Nabycia	4.270	2.014	6.284
Likwidacje	(23)	(5)	(28)
Umorzenia	(3.197)	(2.656)	(5.853)
Stan na dzień 31.12.2018	13.237	20.056	33.293
Stan na dzień 01.01.2017	11.831	22.015	33.846
Nabycia i aktywowane koszty oprogramowania wytworzonego we własnym zakresie	3.176	1.288	4.464
Likwidacje	(172)	(10)	(182)
Umorzenia	(2.648)	(2.590)	(5.238)
Stan na dzień 31.12.2017	12.187	20.703	32.890

5.16.1. Rzeczowe aktywa trwałe

(w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Do **rzeczowych aktywów** trwałych zaliczamy posiadające postać fizyczną środki trwałe, spełniające następujące kryteria:

- są utrzymywane w celu wykorzystania ich w celach administracyjnych, procesie świadczenia usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu,
- będą wykorzystywane przez okres dłuższy niż 1 rok.

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są m.in.:

- nieruchomości tj. grunty własne, budynki, będące odrębną własnością lokale (inne niż utrzymywane w celach inwestycyjnych),
- maszyny, urządzenia, środki transportu i inne ruchome środki trwałe,
- ulepszenia w obcych środkach trwałych,
- środki trwałe w budowie i nieprzyjęte do używania.

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczamy również wartość oprogramowania systemowego umożliwiającego pracę urządzeń i wartość unikalnego oprogramowania narzędziowego wspomagającego zarządzanie pracą urządzeń, kupionego wraz z tymi urządzeniami, jeżeli warunki licencji na to oprogramowanie uniemożliwiają używanie tego oprogramowania z innymi urządzeniami.

Wartość początkową rzeczowych aktywów trwałych stanowi cena ich nabycia lub koszt wytworzenia powiększone o poniesione do dnia przekazania do używania koszty związane z ich przystosowaniem do używania. Koszty finansowania zewnętrznego związane bezpośrednio z nabyciem lub wytworzeniem dostosowywanego składnika aktywów stanowią element ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika.

Wartość początkową rzeczowych aktywów trwałych powiększa się o koszty wymiany ich głównych części składowych oraz ulepszenia powodującego podwyższenie ich wartości użytkowej. Koszty remontów, serwisów i konserwacji są ujmowane jako koszty okresu w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są zgodnie z zasadą kosztu historycznego.

Wartość bilansową rzeczowych aktywów trwałych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszone o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych (za wyjątkiem gruntów, które nie są amortyzowane) dokonywana jest według ustalonego planu przy zastosowaniu metody liniowej przez okres ekonomicznej użyteczności, z uwzględnieniem wartości końcowej.

Rozpoczęcie umorzeń (amortyzacji) następuje w miesiącu przyjęcia składnika majątkowego do używania, a zakończenie nie później, niż z chwilą zrównania wartości umorzeń i odpisów z jego wartością początkową, przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia niedoboru.

Niskowartościowe składniki rzeczowych aktywów trwałych o wartości początkowej nieprzekraczającej 500 zł obciążają koszty działalności jednorazowo w miesiącu oddania ich do używania i nie są objęte ewidencją rzeczowych aktywów trwałych. Rzeczowe aktywa trwałe będące w trakcie budowy lub nieprzyjęte do używania są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, nie podlegają amortyzacji do czasu przekazania do używania.

Składnik rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jego zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia środka trwałego z bilansu są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Rzeczowe aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu

Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu finansowego oraz zasady ustalania odpisów z tytułu utraty wartości przez aktywa w leasingu finansowym są spójne z zasadami stosowanymi dla aktywów będących własnością Grupy. Aktywa te są umarzane przez szacowany okres ich użytkowania, z uwzględnieniem ich wartości końcowej.

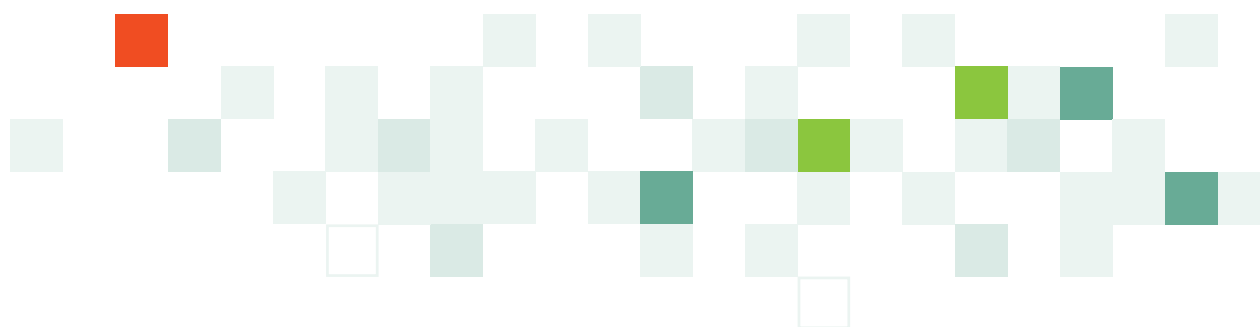
ZNACZĄCE SZACUNKI

Szacunkowe okresy przewidywanej użyteczności ekonomicznej rzeczowych aktywów trwałych wynoszą od 2 do 15 lat, w tym w szczególności:

- inwestycje w obcych środkach trwałych 5 – 15 lat,
- maszyny i urządzenia techniczne 3 – 10 lat,
- pozostałe środki trwałe, w tym: 2 – 15 lat,
 - meble 15 lat,
 - samochody służbowe 5 lat.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych są weryfikowane co roku i podlegają zmianie, jeśli obecnie szacowane okresy użytkowania są inne, niż przewidywano. Co roku weryfikujemy również przyjęte wartości rezydualne rzeczowych aktywów trwałych. Powyższe zmiany w szacunkach są ujmowane w sposób prospektywny.

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Budynki i budowle	970	1.393
Urządzenia techniczne i maszyny	8.791	6.213
Środki transportu, w tym:	2.355	2.652
samochody stanowiące przedmiot leasingu finansowego zabezpieczonego weksłami in blanco	919	1.087
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	981	944
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie i nieprzyjęte do użytkowania	140	985
Razem	13.237	12.187

Rzeczowe aktywa trwałe – zmiany w okresie:

	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe nieprzyjęte do używania	Razem
WARTOŚĆ POCZĄTKOWA						
Stan na dzień 01.01.2018	6.013	14.599	3.479	2.066	985	27.142
Zwiększenia	126	4.801	1	187	1.944	7.059
Zmniejszenia	8	159	0	39	2.789	2.995
Stan na dzień 31.12.2018	6.131	19.241	3.480	2.214	140	31.206
Stan na dzień 01.01.2017	5.844	13.552	3.128	1.922	169	24.615
Zwiększenia	169	1.335	685	176	1.842	4.207
Zmniejszenia	0	288	334	32	1.026	1.680
Stan na dzień 31.12.2017	6.013	14.599	3.479	2.066	985	27.142
UMORZENIE						
Stan na dzień 01.01.2018	4.620	8.386	827	1.122	0	14.955
Zwiększenia	549	2.218	298	132	0	3.197
Zmniejszenia	8	154	0	21	0	183
Stan na dzień 31.12.2018	5.161	10.450	1.125	1.233	0	17.969
Stan na dzień 01.01.2017	4.099	6.920	730	1.035	0	12.784
Zwiększenia	521	1.744	270	117	0	2.652
Zmniejszenia	0	278	173	30	0	481
Stan na dzień 31.12.2017	4.620	8.386	827	1.122	0	14.955
WARTOŚĆ NETTO						
Stan na dzień 31.12.2018	970	8.791	2.355	981	140	13.237
Stan na dzień 31.12.2017	1.393	6.213	2.652	944	985	12.187

5.16.2. Wartości niematerialne

(w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Do **wartości niematerialnych** zaliczamy nieposiadające postaci fizycznej aktywa, spełniające następujące kryteria:

- można je wyodrębnić lub wydzielić z jednostki i sprzedać, przekazać, licencjonować lub oddać do odpłatnego używania innym podmiotom,
- wynikają z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych.

Za wartości niematerialne uznaje się głównie:

- licencje na oprogramowanie komputerowe,
- koszty prac rozwojowych,
- wartości niematerialne nieoddane do użytkowania,

- inne wartości niematerialne.

Do wartości niematerialnych nie zaliczamy wartości oprogramowania systemowego umożliwiającego pracę urządzeń i wartości unikalnego oprogramowania narzędziowego wspomagającego zarządzanie pracą urządzeń, kupionego wraz z tymi urządzeniami, jeżeli warunki licencji na to oprogramowanie uniemożliwiają używanie tego oprogramowania z innymi urządzeniami. Takie oprogramowanie zaliczane jest do rzeczowych aktywów trwałych.

Wartość początkową nabytych wartości niematerialnych stanowi cena ich nabycia powiększona o koszty związane z przygotowaniem do używania (koszty wdrożenia) oraz koszty finansowania zewnętrznego związane bezpośrednio z nabyciem wartości niematerialnych poniesione do daty przyjęcia do użytkowania. Cenę nabycia wartości niematerialnych powiększa w szczególności wartość podatku VAT niepodlegającego odliczeniu zawarta w cenie kupionych wartości niematerialnych lub w cenie usług związanych z nabyciem.

Za wyjątkiem spełniających kryteria aktywowania kosztów prac rozwojowych pozostałe wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie nie podlegają aktywowaniu, lecz są ujmowane w wyniku finansowym w okresie, w którym koszty te zostały poniesione.

Składnik wartości niematerialnych powstały w wyniku prac rozwojowych ujmowany jest wtedy i tylko wtedy, gdy jednostka może udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne,
- dostępność stosowanych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Koszty prac rozwojowych danego składnika wartości niematerialnych stanowią sumę nakładów poniesionych od dnia, w którym po raz

pierwszy dany składnik wartości niematerialnych, stanowiący pracę rozwojową, spełniał kryteria ujmowania. Koszty te to przede wszystkim wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne pracowników zaangażowanych w realizowany projekt oraz koszty usług obcych związanych z wytworzeniem wartości niematerialnej.

Aktywowane koszty prac rozwojowych do momentu ich zakończenia i podjęcia decyzji o przyjęciu do użytkowania ujmowane są jako wartości niematerialne nieoddane do użytkowania i niepodlegające amortyzacji. Co roku poddaje się je obowiązkowym testom na utratę wartości.

Nakłady poniesione na prace badawcze ujmowane są w kosztach w momencie ich poniesienia.

Wydatki poniesione przez nas w związku z utrzymaniem i serwisem oprogramowania komputerowego są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie ich poniesienia.

Wartości niematerialne wyceniane są zgodnie z zasadą kosztu historycznego. Wartość bilansową wartości niematerialnych stanowi cena ich nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszone o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne o określonym okresie używania są amortyzowane według ustalonego planu przy zastosowaniu metody liniowej przez okres ekonomicznej użyteczności.

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa pomniejszona o wartość końcową. Przyjmuje się, że wartość końcowa wartości niematerialnych jest równa zero, z możliwością wyłączenia szczególnych przypadków.

Niskowartościowe składniki wartości niematerialnych o wartości początkowej nieprzekraczającej 500 zł obciążają koszty działalności jednorazowo w miesiącu oddania ich do używania.

ZNACZĄCE SZACUNKI

Szacunkowe okresy przewidywanej ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych wynoszą od 3 do 15 lat, w tym w szczególności:

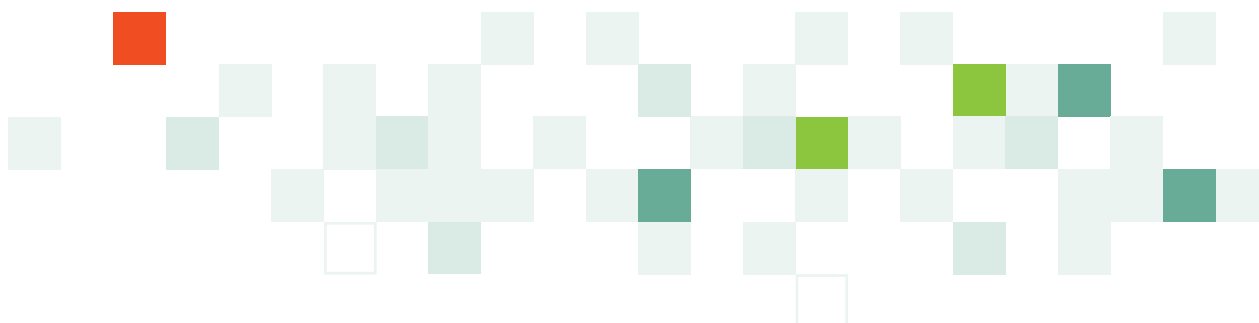
- licencje na standardowe oprogramowanie komputerowe 5 lat,
- zintegrowany system SIGMA 15 lat.

Okresy użytkowania wartości niematerialnych weryfikowane są co roku i podlegają zmianie, jeśli obecnie szacowane okresy użytkowania są inne, niż poprzednio przewidywano. Powyższe zmiany w szacunkach są ujmowane w sposób prospektywny.

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Wartości niematerialne przyjęte do używania	5.637	5.549
System SIGMA do obsługi wierzycelności	13.525	14.565
Wartości niematerialne nieprzyjęte do używania	894	589
Razem	20.056	20.703

Wartości niematerialne – zmiany w okresie:

	Wartości niematerialne przyjęte do używania	System SIGMA	Wartości niematerialne nieprzyjęte do używania	Razem
WARTOŚĆ POCZĄTKOWA				
Stan na dzień 01.01.2018	11.467	15.605	589	27.661
Zwiększenia	1.709	0	1.431	3.140
Zmniejszenia	990	0	1.126	2.116
Stan na dzień 31.12.2018	12.186	15.605	894	28.685
Stan na dzień 01.01.2017	9.206	15.544	1.689	26.439
Zwiększenia	2.326	61	798	3.185
Zmniejszenia	65	0	1.898	1.963
Stan na dzień 31.12.2017	11.467	15.605	589	27.661
UMORZENIE				
Stan na dzień 01.01.2018	5.918	1.040	0	6.958
Zwiększenia	1.616	1.040	0	2.656
Zmniejszenia	985	0	0	985
Stan na dzień 31.12.2018	6.549	2.080	0	8.629
Stan na dzień 01.01.2017	4.424	0	0	4.424
Zwiększenia	1.550	1.040	0	2.590
Zmniejszenia	56	0	0	56
Stan na dzień 31.12.2017	5.918	1.040	0	6.958
WARTOŚĆ NETTO				
Stan na dzień 31.12.2018	5.637	13.525	894	20.056
Stan na dzień 31.12.2017	5.549	14.565	589	20.703

5.17. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Metoda pomiaru wyniku finansowego i sposób prezentacji sprawozdania z całkowitych dochodów

Stosujemy metodę porównawczą pomiaru wyniku finansowego i prezentujemy sprawozdanie z całkowitych dochodów, które obejmuje wynik bieżącego okresu oraz inne całkowite dochody.

5.17.1. Przychody z działalności operacyjnej (w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Do przychodów operacyjnych zaliczamy przychody z podstawowej działalności oraz z działalności pozostałej operacyjnej.

Do przychodów z podstawowej działalności operacyjnej zaliczamy w szczególności:

- przychody ze sprzedaży usług,
- przychody z wierzytelności nabytych,
- wzrost wartości udziałów w jednostkach współkontrolowanych i stowarzyszonych prowadzących działalność dotyczącą nabywania wierzytelności wycenianych metodą praw własności (do pozycji tej kwalifikuje się również zysk na wykupie lub sprzedaży certyfikatów inwestycyjnych).

Przychodami ze sprzedaży usług są głównie kwoty należne od odbiorców z tytułu sprzedaży usług pomniejszone o należny podatek od towarów i usług.

Przychodami z wierzytelności nabytych są w szczególności:

- odsetki naliczone z tytułu wyceny wierzytelności w zamortyzowanym koszcie,
- odchylenia rzeczywistych spłat wierzytelności w stosunku do danych ujętych w modelach wyceny,

- przeszacowania wycen wierzytelności w związku ze zmianą szacowanych wpływów lub w związku ze zmianą planowanego okresu obsługi wierzytelności.

Wzrost wartości udziałów w jednostkach współkontrolowanych i stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności

Ze względu na fakt, że lokowanie środków pieniężnych w fundusze sekurytyzacyjne lub jednostki prowadzące działalność dotyczącą nabywania wierzytelności stanowi jeden z głównych rodzajów prowadzonej działalności, wyceny udziałów w jednostkach współkontrolowanych i stowarzyszonych prezentujemy w przychodach lub (w przypadku strat z tytułu wyceny) w kosztach działalności operacyjnej.

Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne są to kwoty należne z tytułu usług wykonanych poza podstawowym przedmiotem naszej działalności, w szczególności przychody z wyceny bilansowej nieruchomości inwestycyjnych i z tytułu ich zbycia.

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Przychody operacyjne z działalności podstawowej	185.030	191.667
Pozostałe przychody operacyjne	5.120	6.906
Razem	190.150	198.573

Przychody operacyjne z działalności podstawowej:

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Przychody z inwestycji w wierzytelności	174.718	176.210
Przychody z zarządzania BEST III NSFIZ (do 31.08.2018)*	9.810	14.862
Pozostałe	502	595
Razem	185.030	191.667

* od września 2018 roku, w związku konsolidacją pełną BEST III NSFIZ przychody Grupy z zarządzania funduszem i jego aktywami są wyłączone w procesie konsolidacji

W 2018 roku prowadziliśmy działalność na obszarze Polski i Włoch. Nasza podstawowa działalność nie wykazuje znamion cykliczności ani sezonowości. Obecnie głównym źródłem naszych przychodów są inwestycje

w wierzytelności. Stanowią one 94% wszystkich przychodów operacyjnych z działalności podstawowej. Poniżej prezentujemy ich podział według głównych tytułów.

Przychody z inwestycji w wierzytelności:

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Przychody z wierzytelności wycenianych w zamortyzowanym koszcie:	155.045	–
przychody odsetkowe obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	224.273	–
odchylenia wpłat rzeczywistych	(2.926)	–
wynik z tytułu przeszacowania	(66.302)	–
Przychody z wierzytelności wycenianych do wartości godziwej*:	–	150.677
spląty	–	195.084
aktualizacja wyceny	–	(44.407)
Zysk z udziału w BEST III NSFIZ do momentu objęcia kontroli:	13.707	21.187
wynik na wykupie certyfikatów inwestycyjnych:	17.601	27.488
przychody z wykupu certyfikatów inwestycyjnych	20.072	32.157
koszt nabycia certyfikatów inwestycyjnych wykupionych	(2.471)	(4.669)
spadek wartości udziału w okresie sprawozdawczym	(3.894)	(6.301)
Udział w zysku jednostki stowarzyszonej Kredyt Inkaso	5.966	4.346
Razem	174.718	176.210

* do 31.12.2017 roku wierzytelności nabyte klasyfikowane były jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik

Począwszy od 1 stycznia 2018 roku, w związku ze zmianą metody wyceny wierzytelności z wyceny do wartości godziwej na wycenę w zamortyzowanym koszcie, zmieniliśmy sposób prezentacji przychodów z wierzytelności. Obecnie spląty wierzytelności bezpośrednio pomniejszają bilansową wartość

wierzytelności, a w przychodach ujmowane są: odsetki skorygowane o wpłaty rzeczywiste oraz zmiana szacunków dotyczących wpływów i planowanego okresu obsługi.

5.17.2. Koszty działalności operacyjnej

(w tys. zł)

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Koszty działalności operacyjnej obejmują koszty rodzajowe związane ze świadczonymi usługami, wszelkie koszty i straty na działalności związanej z inwestycjami w wierzytelności oraz koszty pozostałej działalności operacyjnej.

Koszty operacyjne prezentowane są w układzie:

- wynagrodzenia i świadczenia na rzecz pracowników,
- amortyzacja,
- usługi obce,
- podatki i opłaty,
- pozostałe koszty operacyjne.

Pozycja „podatki i opłaty” zawiera głównie koszty opłat sądowych i egzekucyjnych związanych z dochodzeniem na drodze prawnej wierzytelności nabytych oraz koszty VAT niepodlegającego odliczeniu.

Pozycja „pozostałe koszty operacyjne” obejmuje głównie koszty poniesione z tytułu: zużycia materiałów i energii, podróży służbowych, reprezentacji, reklamy, ubezpieczeń, procesów sądowych, kosztów sądowych innych, niż związanych z bieżącą obsługą wierzytelności, strat ze zbycia i likwidacji składników majątku trwałego, niedoborów składników majątku trwałego, przekazanych darowizn, wartości utworzonych odpisów aktualizujących należności, kar umownych, grzywien, odszkodowań, skutków wyceny bilansowej nieruchomości inwestycyjnych, strat ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych i strat ze zbycia udziałów w jednostkach współkontrolowanych i stowarzyszonych.

Największą pozycją kosztów operacyjnych stanowią wynagrodzenia oraz świadczenia na rzecz pracowników (40% kosztów operacyjnych).

Wynagrodzenia i świadczenia na rzecz pracowników:

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Wynagrodzenia, w tym:	37.863	34.938
wynagrodzenia bieżące Członków Zarządów i Rad Nadzorczych	3.917	3.975
koszt programów motywacyjnych dla Członków Zarządu BEST	(766)	2.527
Składki na ubezpieczenia społeczne	6.421	5.342
Świadczenia na rzecz pracowników	1.704	1.685
Razem	45.988	41.965

Wzrost kosztów zatrudnienia wynika z rosnących kosztów pracy. Obecnie podejmujemy działania zmierzające do zwiększenia efektywności i obniżenia kosztów, stąd spadek zatrudnienia na koniec 2018 roku w stosunku do stanu na koniec 2017 roku.

Zatrudnienie (w osobach):

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Pracownicy umysłowi	500	560
Pracownicy fizyczni	8	9
Razem	508	569

5.17.3. Koszty finansowe
(w tys. zł)**POLITYKA RACHUNKOWOŚCI**

Koszty finansowe są to przede wszystkim koszty finansowania zewnętrznego: odsetki, prowizje i dyskonta z tytułu zobowiązań finansowych (w szczególności z tytułu emisji obligacji). Do kosztów finansowych zaliczamy również: straty na sprzedaży udziałów, akcji

i papierów wartościowych, koszty utraty wartości aktywów finansowych, koszty związane z nabyciem jednostek zależnych oraz nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Odsetki od zobowiązań finansowych	41.479	35.638
Pozostałe	23	334
Razem	41.502	35.972

5.17.4. Zysk przypadający na jedną akcję**POLITYKA RACHUNKOWOŚCI**

Zysk na jedną akcję jest ilorazem wartości zysku netto przypisanego Akcjonariuszom BEST i średniej ważonej liczby akcji.

średnią ważoną liczbę akcji. Średnia ważona liczba akcji rozwodniających uwzględnia efekt rozwodnienia związany z programami motywacyjnymi rozliczanymi w instrumentach kapitałowych zamiennych na akcje BEST.

Rozwodniony zysk na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez przewidywaną

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Zysk netto przypisany Akcjonariuszom BEST (w tys. zł)	32.072	54.552
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tys. szt.)	23.015	22.672
Średnia ważona liczba akcji rozwodniających (w tys. szt.)	176	75
Podstawowy zysk na jedną akcję (w zł / szt.)	1,39	2,41
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł / szt.)	1,38	2,40

5.18. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH**POLITYKA RACHUNKOWOŚCI**

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych prezentujemy metodą pośrednią. Ze względu na fakt, że naszą podstawową działalnością jest inwestowanie w wierzytelności (bezpośrednio lub pośrednio poprzez

akwizycje), wpływy i wydatki związane z tymi inwestycjami oraz ich realizacją wykazywane są w przepływach z działalności operacyjnej.

5.18.1. Zmiana stanu należności

(w tys. zł)

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Bilansowa zmiana stanu należności	18.999	(18.344)
Wartość początkowa przejętych należności BEST III NSFIZ	1.262	–
Razem	20.261	(18.344)

5.18.2. Zmiana stanu zobowiązań

(w tys. zł)

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań	(14.418)	10.467
Korekta o zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych	(322)	(188)
Wartość początkowa przejętych zobowiązań BEST III NSFIZ	(7.197)	–
Korekta o wpływ zaliczki na poczet sprzedaży nieruchomości	(8.500)	–
Pozostałe zmiany	353	–
Razem	(30.084)	10.279

5.18.3. Zmiana stanu inwestycji w wierzytelności

(w tys. zł)

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Zmiana stanu inwestycji bezpośrednich w wierzytelności:	10.695	(255.342)
bilansowa zmiana stanu wierzytelności nabytych	(169.580)	(255.342)
wartość początkowa wierzytelności BEST III NSFIZ na moment objęcia konsolidacją	187.114	–
korekta w związku z przejściem na MSSF 9	(6.839)	–
Zmiana stanu inwestycji pośrednich w wierzytelności:	398	6.457
bilansowa zmiana stanu inwestycji w BEST III NSFIZ	100.981	10.970
wartość inwestycji w BEST III NSFIZ na moment objęcia konsolidacją	(94.616)	–
bilansowa zmiana stanu inwestycji w Kredyt Inkaso	(2.150)	(2.304)
korekta o zmianę stanu inwestycji w Kredyt Inkaso ujętą w kapitałach	(3.817)	(2.209)
Razem	11.093	(248.885)

5.18.4. Pozostałe pozycje netto
(w tys. zł)

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Środki pieniężne BEST III NSFIZ przejęte na dzień objęcia kontroli	8.053	–
Wycena nieruchomości inwestycyjnych	(4.350)	(6.625)
Wycena programów motywacyjnych rozliczanych w instrumentach kapitałowych	(178)	1.975
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	1.789	(718)
Inne pozycje	749	208
Razem	6.063	(5.160)

Ze względu na fakt, że naszą podstawową działalnością jest inwestowanie w wierzytelności (bezpośrednio lub pośrednio poprzez akwizycje), wpływy i wydatki związane z tymi inwestycjami oraz ich realizacją wykazywane są

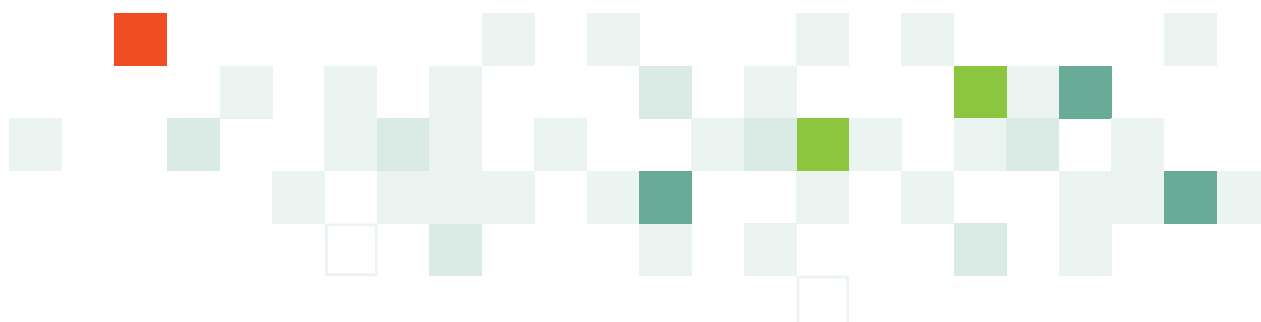
w przepływach z działalności operacyjnej. W związku z powyższym również środki pieniężne przejęte w wyniku objęcia kontrolą BEST III NSFIZ wykazaliśmy w działalności operacyjnej.

5.18.5. Spłata pożyczek i kredytów bankowych
(w tys. zł)

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Spłaty z tytułu pożyczek	(31.500)	(8.000)
Spłaty z tytułu kredytów bankowych	(23.484)	(9.101)
Razem	(54.984)	(17.101)

5.18.6. Zapłacone prowizje i odsetki od zobowiązań finansowych
(w tys. zł)

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Odsetki i prowizje od obligacji	(34.759)	(32.577)
Odsetki i prowizje od kredytów	(5.815)	(2.963)
Odsetki od pożyczek	(1.078)	(1.276)
Odsetki od leasingu	(23)	(31)
Razem	(41.675)	(36.847)

5.19. SEGMENTY OPERACYJNE

(w tys. zł)

Intencją MSSF 8 „Segmenty operacyjne” jest prezentowanie informacji segmentowych w oparciu o strukturę raportowania używaną dla celów wewnętrznych. W związku z tym, że obecnie Zarząd BEST analizuje wyniki skonsolidowane oraz podejmuje decyzje gospodarcze w oparciu o te wyniki, nie wyodrębniamy segmentów operacyjnych ani sprawozdawczych.

Od 2017 roku identyfikujemy dwa obszary geograficzne prowadzonej przez nas działalności: Polskę i Włochy. Poniżej prezentujemy podział przychodów z działalności operacyjnej oraz podział wierzytelności na te dwa obszary.

Przychody z działalności operacyjnej:	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Polska	173.986	194.937
Włochy	16.164	3.636
Razem	190.150	198.573

Wierzytelności nabyte:	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Polska	949.201	810.681
Włochy	86.832	55.772
Razem	1.036.033	866.453

5.20. INSTRUMENTY FINANSOWE

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Instrumenty finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy;
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie klasyfikujemy:

- wierzytelności nabyte,
- należności z tytułu dostaw i usług,
- należności z tytułu pożyczek, obligacji,
- pozostałe należności,
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

Wierzytelności nabyte

Wierzytelności nabyte to wierzytelności odkupione od poprzednich wierzycieli, którzy uznali je za trudne do odzyskania i dochodzenia we własnym zakresie. Z tego powodu wartość nominalna wierzytelności nabytych znacząco odbiega od zapłaconej ceny. Wierzytelności nabywa się w pakietach. W przypadku nabycia pakietu wierzytelności z zamiarem jego utrzymywania w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych, pakiety wierzytelności początkowo ujmowane są w cenie nabycia, a następnie wycenia się je modelem zamortyzowanego kosztu. Na podstawie pierwotnych założeń dotyczących okresu obsługi, spodziewanych wpłat w tym okresie oraz zapłaconej ceny wyznaczana jest efektywna stopa procentowa, która pozostaje niezmienna przez cały okres życia danego pakietu. Z uwagi na fakt, że pakiety wierzytelności nabytych

obejmują wierzytelności nieregularne narażone na ryzyko kredytowe, zarówno planowane wpływy, jak i stopa dyskontowa oszacowane są z uwzględnieniem oczekiwanych strat kredytowych. Przychody z tytułu odsetek oblicza się przez zastosowanie wyznaczonej w powyższy sposób efektywnej stopy procentowej dla danego pakietu do jego wartości bilansowej i ujmuje się je w przychodach z wierzytelności. Przychody te jednocześnie ujmowane są jako zwiększenie wartości wierzytelności. Rzeczywiste spłaty otrzymywane w okresie życia instrumentu w całości rozpoznawane są jako zmniejszenie wartości wierzytelności. Ze względu na fakt, że rzeczywiste przepływy mogą różnić się od oszacowanych w modelach, przychody odsetkowe korygowane są o efekt odchylenia spłat rzeczywistych od planowanych w danym okresie sprawozdawczym.

W przypadku, gdy istnieją przesłanki zmiany wcześniej dokonanych szacunków wpływów lub okresu obsługi, ponownie wyznaczana jest wartość bilansowa pakietu wierzytelności, zawsze przy zachowaniu pierwotnej stopy dyskontowej. Zysk lub stratę z tytułu modyfikacji ujmuje się w wyniku bieżącego okresu w przychodach z wierzytelności.

Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług ujmuje się początkowo w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu należności te wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, przy czym należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania należności nie podlegają dyskontowaniu.

Należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy są wykazywane w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszonej o dokonane odpisy aktualizujące. Odpisy aktualizujące należności odnoszone są w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

Należności z tytułu pożyczek, obligacji

Należności z tytułu udzielonych pożyczek i objętych obligacji są rozpoznawane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w momencie wypłaty środków. W momencie początkowego ujęcia w księgach rachunkowych są one wyceniane w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do danego składnika aktywów finansowych. W późniejszych okresach wycena należności z tytułu udzielonych pożyczek i objętych obligacji dokonywana jest według zamortyzowanego kosztu przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

Do tej kategorii Grupa BEST nie kwalifikuje pożyczek udzielonych pracownikom ze środków ZFŚS.

Pozostałe należności

Pozostałe należności wykazywane są w kwocie wymaganej zapłaty lub w przypadku ich nabycia – w cenie nabycia, pomniejszonej o dokonane

odpisy aktualizujące. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności nie jest wysoce prawdopodobne.

Do tej pozycji w szczególności zalicza się należności z tytułu opłat sądowych podlegające zwrotowi na podstawie art. 79 i art. 80 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2005 Nr 167 poz. 1398 z późn. zm). Zgodnie z powyższymi przepisami sąd z urzędu zwraca stronie trzy czwarte opłaty od pozwu w postępowaniu upominawczym, jeżeli uprawomocni się nakaz zapłaty. Należności te wykazywane są z uwzględnieniem oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego. Na należności z tytułu opłat dokonanych ponad 24 miesiące od dnia bilansowego tworzymy odpisy na 100% ich wartości.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku, w kasie, lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy oraz posiadane na dzień bilansowy ekwiwalenty środków pieniężnych.

Środki pieniężne wykazywane są w kwocie nominalnej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

Kategoria ta obejmuje:

- dłużne aktywa finansowe jeśli spełnione są poniższe warunki:
 - są one utrzymywane w modelu biznesowym, którego celem jest zarówno uzyskanie umownych przepływów pieniężnych z tytułu posiadanych aktywów finansowych, jak i z tytułu sprzedaży aktywów finansowych,
 - warunki umowne dają prawo do otrzymania w określonych datach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie kapitał i odsetki od kapitału;
 - instrumenty kapitałowe, co do których na moment początkowego ujęcia dokonano nieodwracalnego wyboru klasyfikacji do tej kategorii.
- Zyski i straty, zarówno z wyceny jak i realizacji, powstające na tych aktywach ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach, za wyjątkiem przychodów z tytułu otrzymanych dywidend.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe wycenia się w wartości godziwej przez wynik, jeżeli nie zostały zaklasyfikowane do wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Grupa BEST może w momencie początkowego ujęcia nieodwołalnie wyznaczyć składnik aktywów finansowych jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli w ten sposób eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia (określaną czasami jako „niedopasowanie księgowo”), jaka w przeciwnym razie powstałaby

na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad.

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji i leasingu

Zaciągnięte zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji i leasingu Grupa BEST kwalifikuje do kategorii zobowiązań finansowych. W momencie początkowego ujęcia w księgach rachunkowych są one wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji poniesione do dnia nabycia (m.in. prowizje i odsetki zapłacone z góry).

W późniejszych okresach wycena zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji i umów leasingu dokonywana jest według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Grupa BEST stosuje uproszczone metody wyceny zobowiązań, jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. W szczególności krótkoterminowe zobowiązania wyceniane są w momencie początkowego ujęcia i w okresie późniejszym w kwocie wymagającej zapłaty.

5.20.1. Instrumenty finansowe według kategorii (wartości bilansowe)

(w tys. zł)

W związku z wejściem w życie od 1 stycznia 2018 roku MSSF 9 „Instrumenty finansowe” w miejsce dotychczas obowiązującego MSR 39 dokonaliśmy reklasyfikacji aktywów finansowych do odpowiednich kategorii.

Nazwa instrumentu finansowego	Klasyfikacja wg MSR 39	Klasyfikacja wg MSSF 9	Wpływ na wycenę
Należności	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Bez wpływu
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Bez wpływu
Wierzytelności nabyte	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Zmiana modelu wyceny – nota 5.6.1.

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Aktywa finansowe	1.116.982	985.639
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie:		
wierzytelności nabyte	1.036.033	–
należności	8.973	–
środki pieniężne i ich ekwiwalenty	71.976	–
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik – wierzytelności nabyte	–	866.453
Pożyczki i należności*, z tego:		
należności	–	27.978
środki pieniężne i ich ekwiwalenty	–	91.208
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie:	733.017	806.209
Zobowiązania handlowe	29.379	46.194
Zobowiązania odsetkowe	703.638	760.015

* aktywa ujęte w 2017 roku w kategorii „pożyczki i należności” zostały zaklasyfikowane od 1 stycznia 2018 roku do kategorii „aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie”

5.20.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych (w tys. zł)

Za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku:

	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie			Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie		Razem
	wierzytelności	należności	środki pieniężne	zobowiązania odsetkowe	zobowiązania handlowe	
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek	224.273	–	652	(41.479)	–	183.446
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	–	1.903	531	(976)	(36)	1.422
(Utworzenie) /odwrócenie odpisów aktualizujących	–	(805)	–	–	–	(805)
Zyski/(straty) z tytułu przeszacowania	(66.302)	–	–	–	–	(66.302)
Zyski/(straty) z tytułu realizacji (w tym odchylenia od wpłat rzeczywistych)	(2.926)	–	–	–	–	(2.926)
Razem	155.045	1.098	1.183	(42.455)	(36)	114.835

Za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku:

	Aktywa/zobowiązania finansowe				Razem
	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	pożyczki i należności	środki pieniężne	
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek	–	(35.638)	–	674	(34.964)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	–	205	(831)	293	(333)
(Utworzenie) /odwrócenie odpisów aktualizujących	–	–	(1)	–	(1)
Zyski/(straty) z tytułu wyceny do wartości godziwej	(44.407)	–	–	–	(44.407)
Zyski/(straty) z tytułu realizacji (w tym poprzez spłaty wierzytelności)	195.084	–	–	–	195.084
Razem	150.677	(35.433)	(832)	967	115.379

5.20.3. Wartość godziwa instrumentów finansowych (w tys. zł)

Obecnie nie wyceniamy żadnych instrumentów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej ze względu na fakt, że począwszy od 1 stycznia 2018 roku, w związku z wejściem w życie MSSF

9, przeklasyfikowaliśmy wierzytelności nabyte z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik na podstawie MSR 39 do wycenianych w zamortyzowanym koszcie zgodnie z MSSF 9.

→ | Więcej na ten temat w nocie 5.6.1.

5.20.4. Porównanie wartości godziwej i wartości bilansowej instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej (w tys. zł)

	Stan na dzień 31.12.2018		Stan na dzień 31.12.2017	
	Wartość godziwa	Wartość bilansowa w SCN	Wartość godziwa	Wartość bilansowa w WG
Aktywa finansowe				
Wierzytelności nabyte – Kategoria 3	1.018.918	1.036.033	866.453	866.453
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe z tytułu emisji obligacji, z tego wartość godziwa klasyfikowana do następujących poziomów hierarchii:	521.549	553.530	648.900	644.760
Kategoria 1	488.527	521.083	617.289	613.368
Kategoria 2	33.022	32.447	31.611	31.392

Instrumenty finansowe klasyfikujemy wg zasad pomiaru wartości godziwej wykorzystując poniższą hierarchię odzwierciedlającą wykorzystanie różnych danych źródłowych do wyceny:

- Kategoria 1: kwotowanie (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań (np. Catalyst),
- Kategoria 2: dane wejściowe inne, niż kwotowania zaliczane do Kategorii 1, które są obserwowalne dla aktywów lub zobowiązań w sposób bezpośredni (jako cena) lub pośredni (pochodne cen),
- Kategoria 3: dane wejściowe dla aktywów lub zobowiązań, które nie są oparte na obserwowalnych danych rynkowych (dane źródłowe nieobserwowalne).

Wycena aktywów finansowych

Wierzytelności nabyte

Obecnie wartość bilansowa wierzytelności różni się od wartości godziwej ze względu na fakt, że od 1 stycznia 2018 roku do wyceny bilansowej stosujemy model zamortyzowanego kosztu, odmienny od modelu wyceny do wartości godziwej m.in. dlatego, że zastosowane stopy procentowe są niezmiennie w całym okresie obsługi (niewrażliwe na zmiany stóp rynkowych), a przepływy bazują na spodziewanych spłatach z pakietów wierzytelności (bez kosztów ich dochodzenia).

Wartość godziwa pakietów wierzytelności szacowana jest w oparciu o uznane metody estymacji na podstawie danych odnośnie charakterystyki każdego portfela wierzytelności, w szczególności: wartości zadłużenia, rodzaju produktu, zabezpieczenia, okresu przeterminowania, etapu obsługi, zawartych ugod, planowanych kosztów dochodzenia wierzytelności itp. Ze względu na fakt, że nabywamy głównie wierzytelności nieregularne, już w momencie nabycia szacujemy przyszłe wpłaty z uwzględnieniem ryzyka kredytowego nie otrzymania od dłużników całości lub części wierzytelności oraz kosztów niezbędnych do poniesienia w związku z egzekucją wpłat. Zarządzamy ryzykiem kredytowym na etapie wyceny wierzytelności jeszcze przed ich nabyciem, a następnie poprzez indywidualnie ustalone strategie windykacyjne. Na każdy dzień bilansowy oceniamy ryzyko kredytowe w oparciu o historyczne dane dotyczące wpływów z podobnych pakietów wierzytelności.

Podstawowymi parametrami (danymi wejściowymi) wykorzystywanymi do wyceny wierzytelności w wartości godziwej są:

- okres obsługi pakietu,
- szacowane wpływy i wydatki związane z obsługą wierzytelności oraz
- stopa dyskontowa.

Zmiany powyższych parametrów wpływają odpowiednio na wzrost lub spadek wartości godziwej. Tak oszacowana wartość godziwa wierzytelności może różnić się od wartości, jaka zostałaby wyznaczona, gdyby istniał aktywny rynek.

Pozostałe aktywa finansowe

Wartości bilansowe pozostałych aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie są zbliżone do ich wartości godziwych ze względu na krótki termin ich wymagalności.

Wycena zobowiązań finansowych

Obligacje

Zobowiązania finansowe z tytułu emisji obligacji dla celów bilansowych zostały wycenione w zamortyzowanym koszcie z uwzględnieniem poniesionych wydatków bezpośrednio związanych z emisją i efektywnej stopy procentowej. Natomiast wartość godziwa obligacji notowanych na aktywnym rynku i porównywalnych z nimi została oszacowana na podstawie kursu zamknięcia notowań obligacji na Catalyst z dnia bilansowego powiększonego o narosłe odsetki. Wartość godziwa pozostałych tj. nienotowanych obligacji została oszacowana poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych stopą oprocentowania uwzględniającą marżę oraz stopę referencyjną z dnia bilansowego.

Pozostałe zobowiązania

Wartości bilansowe pozostałych zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie (w tym: kredyty, pożyczki, leasing) są zbliżone do ich wartości godziwych.

5.21. ANALIZA RYZYKA FINANSOWEGO

(w tys. zł)

Narażeni jesteśmy na ryzyko finansowe obejmujące przede wszystkim:

- ryzyko rynkowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe.

Zaprezentowane poniżej ujawnienia dotyczą w szczególności instrumentów finansowych, zaklasyfikowanych do odpowiednich kategorii zgodnie z MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. W analizie ryzyka uwzględniliśmy inwestycję w jednostkę stowarzyszoną ze względu na fakt, że pozycja ta stanowi 9% naszej sumy bilansowej i również narażona jest na ryzyka finansowe.

5.21.1. Ryzyko rynkowe**Ryzyko walutowe**

Ekspozycja pozycji bilansowych na ryzyko walutowe dotyczy w szczególności: nabytych na rynku włoskim pakietów wierzytelności, zobowiązań finansowych z tytułu wyemitowanych obligacji serii X1, środków pieniężnych w walutach obcych i zobowiązań handlowych. Zmiany wartości bilansowych poszczególnych pozycji wpływają na zmienność naszego zysku netto oraz pozostałych całkowitych dochodów.

Na bieżąco monitorujemy wahania kursów walut i podejmujemy działania zmierzające do minimalizowania ich wpływu na nasze wyniki finansowe. W 2018 roku nie stosowaliśmy instrumentów zabezpieczających. Poniższa tabela przedstawia główne pozycje bilansowe narażone na ryzyko kursowe na dzień 31 grudnia 2018 roku.

	Stan na 31.12.2018		Stan na 31.12.2017	
	Wartość narażona na ryzyko (w tys. EUR)	Wartość narażona na ryzyko przeliczona (w tys. zł)	Wartość narażona na ryzyko (w tys. EUR)	Wartość narażona na ryzyko przeliczona (w tys. zł)
Aktywa finansowe:	21.851	93.957	13.973	58.279
Wierzytelności nabyte	20.194	86.832	13.372	55.773
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1.449	6.231	601	2.506
Pozostałe należności	208	894	0	0
Zobowiązania finansowe:	7.795	33.518	7.694	32.090
Wyemitowane obligacje	7.546	32.447	7.527	31.392
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	249	1.071	167	698

Na koniec 2018 roku przeprowadziliśmy analizę wrażliwości naszych głównych pozycji bilansowych na ryzyko walutowe przy założeniu, że kurs EUR/PLN uległby zmianie o 10%.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe (w tys. zł)	Wartość pozycji na 31.12.2018	Wzrost kursu EUR o 10%	Spadek kursu EUR o 10%
Wierzytelności nabyte	86.832	8.683	(8.683)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6.231	623	(623)
Pozostałe należności	894	89	(89)
Wyemitowane obligacje	32.447	(3.245)	3.245
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	1.071	(107)	107
Wpływ przed opodatkowaniem		6.043	(6.043)
Podatek od pozycji podlegających opodatkowaniu (19%)		593	(593)
Wpływ po opodatkowaniu		6.636	(6.636)

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe (w tys. zł)	Wartość pozycji na 31.12.2017	Wzrost kursu EUR o 10%	Spadek kursu EUR o 10%
Wierzytelności nabyte	55.773	5.577	(5.577)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2.506	251	(251)
Wyemitowane obligacje	31.392	(3.139)	3.139
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	698	(70)	70
Wpływ przed opodatkowaniem		2.619	(2.619)
Podatek od pozycji podlegających opodatkowaniu (19%)		590	(590)
Wpływ po opodatkowaniu		3.209	(3.209)

Przy założeniu, że kurs EUR/PLN odpowiednio wzrósłby lub spadłby o 10% na dzień 31 grudnia 2018 nasze kapitały byłyby odpowiednio wyższe lub niższe o 6,6 mln zł.

Ryzyko stóp procentowych

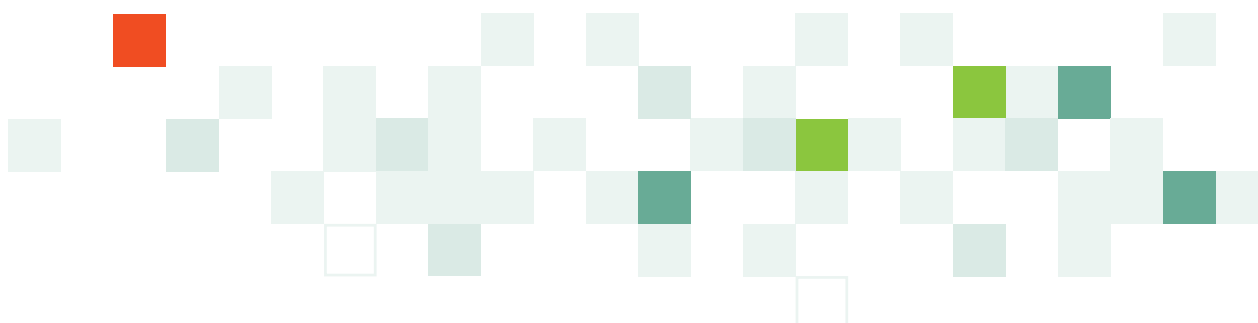
Ryzyko stóp procentowych rozpatrywane jest przez nas z punktu widzenia wpływu na przepływy pieniężne. Głównymi naszymi ekspozycjami narażonymi na ryzyko stopy procentowej są środki pieniężne (depozyty bankowe) oraz zobowiązania finansowe odsetkowe.

W przypadku środków pieniężnych nie zabezpieczamy się w szczególności sposobem przed ryzykiem stóp procentowych, gdyż korzystamy głównie z krótkoterminowych depozytów o terminie zapadalności poniżej 3 miesięcy. Nie lokujemy środków pieniężnych w celach inwestycyjnych, ale wyłącznie

w celu zwiększenia efektywności zarządzania płynnością, wobec czego zmiana bazowych stóp procentowych nie ma istotnego wpływu na nasze wyniki finansowe. Część naszych zobowiązań finansowych odsetkowych nie jest wrażliwa na zmiany stóp procentowych, gdyż odsetki za korzystanie z pożyczonego kapitału naliczane są w oparciu o stałe stopy procentowe. W celu ograniczenia ryzyka stóp procentowych dla instrumentów wrażliwych na ich zmianę monitorujemy na bieżąco sytuację rynkową.

Na koniec 2018 roku dokonaliśmy analizy wrażliwości powyższych instrumentów finansowych na zmiany stopy procentowej. Jako wartość podatną na ryzyko przyjęliśmy wartość bilansową poszczególnych pozycji. Z analizy zostały wyłączone zobowiązania finansowe odsetkowe o stałej stopie procentowej, które nie są wrażliwe na zmiany stóp procentowych.

Analiza wrażliwości na zmianę stóp procentowych	Wartość bilansowa na 31.12.2018	Wzrost stóp procentowych o 1 pp	Spadek stóp procentowych o 1 pp
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty:	71.796	720	(720)
z tego uwzględnione do opodatkowania	45.084	451	(451)
Zobowiązania finansowe odsetkowe (zmienna stawka WIBOR)	636.150	(6.362)	6.362
z tego uwzględnione do opodatkowania	572.035	(5.720)	5.720
Wpływ przed opodatkowaniem		(5.642)	5.642
Podatek (19%)		1.001	(1.001)
Wpływ po opodatkowaniu		(4.641)	4.641

Analiza wrażliwości na zmianę stóp procentowych	Wartość bilansowa na 31.12.2017	Wzrost stóp procentowych o 1 pp	Spadek stóp procentowych o 1 pp
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty:	91.208	912	(912)
z tego uwzględnione do opodatkowania	44.949	449	(449)
Zobowiązania finansowe odsetkowe (zmienna stawka WIBOR)	678.245	(6.782)	6.782
z tego uwzględnione do opodatkowania	592.740	(5.927)	5.927
Wpływ przed opodatkowaniem		(5.870)	5.870
Podatek (19%)		1.041	(1.041)
Wpływ po opodatkowaniu		(4.829)	4.829

W 2018 roku wysokość naszego zysku netto i kapitałów własnych uległyby zmianom odpowiednio o 4,6 mln zł w przypadku, gdyby stopy procentowe służące do wyceny depozytów bankowych i zobowiązań finansowych były odpowiednio wyższe/niższe o 1 pp.

Inne ryzyko

Ekspozycją narażoną na ryzyko rynkowe jest również inwestycja w jednostkę stowarzyszoną Kredyt Inkaso. Poczyniona inwestycja ma charakter długoterminowy, a płynność tych akcji jest niewielka. W przypadku zapotrzebowania na środki pieniężne i zmiany decyzji związanej z realizacją tej inwestycji szybkiej jej upłynnienie po dobrej cenie może być utrudnione.

5.21.2. Ryzyko płynności

Ekspozycjami najbardziej narażonymi na ryzyko płynności są zaciągnięte przez nas zobowiązania finansowe w formie emisji obligacji, które wykorzystywane są jako źródło finansowania nabycia pakietów wierzytelności. Do tej pory inwestycje w wierzytelności gwarantowały stabilny wzrost wartości i jednocześnie pozwalały na okresową realizację części zaangażowanych środków pieniężnych w celu spłaty zobowiązań, dalszych reinwestycji oraz wsparcia wydatków operacyjnych lub inwestycji infrastrukturalnych.

Decyzje inwestycyjne podejmowane są przez nas w sposób racjonalny i umożliwiający terminową obsługę zobowiązań finansowych zaciągniętych na ich finansowanie. Przed dokonaniem inwestycji szczegółowo szacujemy spodziewane wpływy i wydatki z nią związane, dostosowując do nich terminy i kwoty spłaty zobowiązań. Na bieżąco zarządzamy także wierzytelnościami co istotnie ułatwia proces planowania i kontroli przepływów.

Poniżej przedstawiliśmy strukturę wymagalności zobowiązań finansowych:

Stan na dzień 31.12.2018	Wartość bilansowa	Wartość nominalna przepływów	Przepływy nominalne wynikające z umów w okresie				
			0 – 3 miesiące	3 – 6 miesięcy	6 – 12 miesięcy	1 – 3 lata	3 – 5 lat
Zobowiązania z tyt. obligacji	553.530	623.039	41.751	6.795	13.240	411.433	149.820
Zobowiązania z tyt. pożyczek	27.004	28.048	5.274	230	466	22.078	0
Zobowiązania z tyt. kredytów	122.608	130.906	27.131	8.912	17.567	65.836	11.460
Zobowiązania z tyt. leasingu fin.	496	512	72	72	225	119	24
Zobowiązania handlowe	29.379	29.379	20.879	0	0	8.500	0
Razem	733.017	811.884	95.107	16.009	31.498	507.966	161.304

Stan na dzień 31.12.2017	Wartość bilansowa	Wartość nominalna przepływów	Przepływy nominalne wynikające z umów w okresie				
			0 – 3 miesiące	3 – 6 miesięcy	6 – 12 miesięcy	1 – 3 lata	3 – 5 lat
Zobowiązania z tyt. obligacji	644.760	740.552	28.656	53.278	71.745	286.534	300.339
Zobowiązania z tyt. pożyczek	31.505	32.047	272	31.775	0	0	0
Zobowiązania z tyt. kredytów	82.990	87.699	40.098	3.156	6.232	23.747	14.466
Zobowiązania z tyt. leasingu fin.	760	800	72	72	143	467	46
Zobowiązania handlowe	46.194	46.194	46.194	0	0	0	0
Razem	806.209	907.292	115.292	88.281	78.120	310.748	314.851

Nie zakładamy problemów ze spłatą zobowiązań i regulujemy je zgodnie z terminami płatności. W przypadku naruszenia przez nas warunków zaciągniętych zobowiązań odsetkowych wierzycielom może przysługiwać prawo do żądania przedterminowej spłaty, co mogłoby negatywnie wpłynąć na naszą płynność finansową. W celu ograniczenia tego ryzyka na bieżąco

analizujemy wskaźniki zadłużenia oraz realizujemy strategię inwestycyjną pozwalającą na utrzymywanie teraz i w przyszłości wskaźników na bezpiecznych poziomach.

→ Więcej informacji na temat płynności finansowej (w tym analiza luki płynności) znajduje się w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy kapitałowej i Spółki BEST S.A. w 2018 roku.

5.21.3. Ryzyko kredytowe

Głównymi ekspozycjami narażonymi na ryzyko kredytowe w naszej działalności są wierzytelności nabyte oraz inwestycja w jednostkę stowarzyszoną. Mimo istotnej wartości pozycji środków pieniężnych uznajemy, że nie są one istotnie narażone na ryzyko kredytowe. Powodem jest fakt, że utrzymujemy i lokujemy swoje środki pieniężne głównie na rachunkach i depozytach w Polsce. Głównymi czynnikami ryzyka dla nabywcy pakietów wierzytelności są przede wszystkim:

- błędna wycena pakietów wierzytelności, pomimo dołożenia wszelkich starań w tym zakresie,
- pogorszenie się sytuacji gospodarczej i niewypłacalność dłużników,
- brak pewności co do przyszłej wartości wierzytelności,
- mała płynność certyfikatów inwestycyjnych oraz lokat funduszu,
- ryzyka związane z otoczeniem funduszu (prawne, gospodarcze itd.).

Mamy możliwość dokonania oceny wartości portfeli wierzytelności jeszcze przed ich zakupem, co ogranicza ryzyko inwestycji w te aktywa. Kontrolujemy też efektywność całego procesu obsługi portfeli, w tym w szczególności w przypadku wierzytelności polskich sami obsługujemy cały proces, a w przypadku wierzytelności włoskich obsługę powierzyliśmy kilku wyspecjalizowanym na tym rynku podmiotom. Dodatkowo pod koniec 2018 roku założyliśmy spółkę włoską, która powoli przejmie poszczególne portfele do obsługi i docelowo będzie windykowała wszystkie nasze wierzytelności na rynku włoskim. W związku z faktem, że wierzytelności nie są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym może okazać się, że w przypadku zapotrzebowania na środki pieniężne upłynnienie tych aktywów może być utrudnione. Dodatkowo ze względu na jednorodność inwestycji istnieje możliwość koncentracji ryzyka. Ze względu na rozproszenie wierzytelności stanowiących nasze lokaty ryzyko koncentracji jest znacznie ograniczone.

Ekspozycje aktywów finansowych narażone na koncentrację ryzyka:

	Stan na dzień 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2017
Udział w jednostkach współkontrolowanych – certyfikaty inwestycyjne BEST III NSFIZ*	0	100.981
Wierzytelności nabyte	1.036.033	866.453
Razem	1.036.033	967.434
suma bilansowa	1.283.348	1.245.918
% udział aktywów w sumie bilansowej	81%	78%

* w 2017 roku BEST III NSFIZ był jednostką współkontrolowaną w Grupie i w aktywach, zgodnie z metodą praw własności, prezentowaliśmy 50% wartości WAN tego funduszu. Począwszy od września 2018 wszystkie wierzytelności BEST III NSFIZ są prezentowane w pozycji „wierzytelności nabyte”.

Pogorszenie sytuacji gospodarczej skutkuje pogorszeniem sytuacji finansowej dłużników. Takie zdarzenia mają negatywny wpływ na możliwość regulowania zobowiązań finansowych przez osoby fizyczne oraz przedsiębiorstwa. Powoduje to zmniejszenie wpływów z wierzytelności.

Ryzyko kredytowe pośrednio dotyczy również inwestycji w Kredyt Inkaso ze względu na charakter działalności prowadzonej przez ten podmiot, tzn. inwestycje w pakiety wierzytelności.

Utrata wartości aktywów finansowych objętych zakresem MSSF 9

Utrata wartości aktywów finansowych ze względu na ryzyko kredytowe, a także odwrócenie strat ujmowane są w wyniku bieżącego okresu. Na dzień wejścia w życie MSSF 9 oraz na dzień sprawozdawczy Grupa BEST oszacowała następujące odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na należnościach z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należnościach:

	Koszyk 1	Koszyk 2
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności brutto na dzień 01.01.2018	27.978	563
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności brutto na dzień 31.12.2018	8.979	1.343
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na dzień 01.01.2018	0	563
Zwiększenia	0	965
Zmniejszenia, z tego:	0	185
– odwrócenie odpisów aktualizujących	0	160
– wykorzystanie odpisów aktualizujących	0	25
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na dzień 31.12.2018	0	1.343
Wartość netto należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności na dzień 01.01.2018	27.978	0
Wartość netto należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności na dzień 31.12.2018	8.979	0

Grupa BEST szacuje oczekiwane straty kredytowe za pomocą 3-stopniowego modelu opartego na zmianach ryzyka kredytowego:

- koszyk 1 – ryzyko kredytowe składnika aktywów niewielkie, brak istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia do dnia wyceny,
- koszyk 2 – aktywa dla których znacząco wzrosło ryzyko kredytowe od początkowego ujęcia,
- koszyk 3 – aktywa nabyte z utratą wartości.

Wierzytelności nabyte są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe już w momencie nabycia i są zaklasyfikowane do koszyka 3.

→ Wartość odpisów aktualizujących wierzytelności została zaprezentowana w nocie 5.6.1.

5.22. TRANSAKCJE MIĘDZY PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

(w tys. zł)

5.22.1. Informacje o wynagrodzeniach członków Zarządów i Rad Nadzorczych spółek z Grupy

Wynagrodzenia członków Zarządów BEST i Towarzystwa określają Rady Nadzorcze, w zależności od zakresu odpowiedzialności i trendów rynkowych. W latach 2018 i 2017 łączne wynagrodzenia członków Zarządów i członków Rad Nadzorczych przedstawiały się następująco:

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Wynagrodzenia bieżące	3.917	3.975
Wycena programów motywacyjnych dla członków Zarządu Emitenta	(766)	2.527
Razem	3.151	6.502

Wynagrodzenia bieżące osób wchodzących w skład Zarządów i Rad Nadzorczych spółek z Grupy BEST:

	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Zarząd:		
BEST	2.607	2.732
Towarzystwo	955	938
BEST Nieruchomości	35	49
Rada Nadzorcza:		
BEST	252	188
Towarzystwo	68	68

Poza wynagrodzeniami bieżącymi, w ramach programów motywacyjnych, Członkowie Zarządu BEST objęli w 2018 roku warranty subskrypcyjne

→ Szczegółowe informacje na temat programów motywacyjnych ujawniono w nocie 5.14.

5.22.2. Informacje o wartości niespłaconych zaliczek, kredytów, pożyczek, gwarancji, poręczeń udzielonych osobom zarządzającym i nadzorującym oraz zawartych z nimi umowach

W czerwcu 2018 roku BEST spłacił pożyczki udzielone przez Prezesa Zarządu oraz Wiceprezesa Zarządu o wartości nominalnej 31,5 mln zł. Z kolei w lipcu 2018 roku, Emitent zawarł nowe umowy pożyczek ze wskazanymi wyżej osobami o łącznej wartości nominalnej 27 mln zł. Łącznie w 2018 roku spłaciliśmy odsetki od pożyczek udzielonych przez Członków Zarządu w wysokości 1,1 mln zł.

We wrześniu 2018 roku BEST zawarł z Barbarą Rudziką porozumienie regulujące kwestie rozliczeń w związku ze złożoną rezygnacją ze sprawowania funkcji członka zarządu (m.in. wysokość odprawy wypłaconej w październiku 2018 roku w kwocie 110 tys. zł).

→ Szczegółowe informacje związane z objęciem warrantów i akcji fantomowych znajdują się w nocie 5.14

W okresie sprawozdawczym Członkowie Zarządu, do których zostały skierowane programy motywacyjne, w związku z realizacją KPI za 2017 rok, przyjęli oferty nabycia łącznie 208.680 sztuk warrantów subskrypcyjnych serii B i C.

5.22.3. Informacje o transakcjach z pozostałymi podmiotami powiązanymi

Transakcje między BEST a jej jednostkami zależnymi zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej nocie. Nasze transakcje z pozostałymi podmiotami powiązanymi dotyczą tylko transakcji

z BEST III NSFIZ (do momentu objęcia konsolidacją) oraz z jednostką stowarzyszoną Kredyt Inkaso i zostały przedstawione poniżej.

Transakcje z BEST III NSFIZ:

	Wartość transakcji w okresie	
	01.01.2018 31.08.2018	01.01.2017 31.12.2017
Przychody z tytułu sprzedaży usług:		
BEST (jednostka dominująca)	8.763	13.257
pozostałe podmioty z Grupy	1.047	1.605
Przychody z wykupu certyfikatów inwestycyjnych:		
pozostałe podmioty z Grupy	20.072	32.157

	Nierozliczone salda na 31.12.2018	Nierozliczone salda na 31.12.2017
Należności:		
BEST (jednostka dominująca)	0	3
pozostałe podmioty z Grupy	0	2.882

Transakcje z Kredyt Inkaso:

	Nierozliczone salda na 31.12.2018	Nierozliczone salda na 31.12.2017
Należności:		
BEST (jednostka dominująca) – z tytułu solidarnej zapłaty zobowiązania Kredyt Inkaso (związane z realizowanym w 2015 roku planem połączenia)	187	187

5.23. WYNAGRODZENIE PODMIOTU UPRAWNIENEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH
(w tys. zł)

Wynagrodzenie za:	Należne lub wypłacone za rok 2018	Należne lub wypłacone za rok 2017
badanie rocznych sprawozdań finansowych	281	114
inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdań finansowych	145	317

5.24. INFORMACJE DOTYCZĄCE WYPŁACONEJ (LUB ZADEKLAROWANEJ) DYWIDENDY

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku BEST nie wypłacał, ani nie deklarował wypłaty dywidendy. Ponadto w warunkach emisji obligacji BEST zobowiązał się, że nie będzie wypłacał dywidendy do 10 marca 2020 roku

w ogóle, a do 1 marca 2021 roku w wartości powyżej 50% skonsolidowanego zysku netto Grupy osiągniętego narastająco od 1 stycznia 2018 roku.

5.25. ISTOTNE ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

Nie wystąpiły.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone i zatwierdzone do publikacji w dniu 29 kwietnia 2019 roku.

.....
Krzysztof Borusowski
Prezes Zarządu BEST S.A.

.....
Marek Kucner
Wiceprezes Zarządu BEST S.A.

.....
Jacek Zawadzki
Członek Zarządu BEST S.A.

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

.....
Anna Rokita
Główny Księgowy BEST S.A.

SPÓŁKA AKCYJNA

UL. ŁUŻYCKA 8A,
81-537 GDYNIA
Tel. +49 58 769 92 99
www.best.com.pl